

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni »Slovenija« v gosdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

ZNANIH ZELO MALO PODROBNOSTI O VSEBINI RAZPRAV

Razgovori Brandt-Brežnjev v izredno prisrčnem ozračju na Krimu

Odnosi med obema Nemčijama in evropska varnost do sedaj v ospredju - Danes se zaključi Brandtov neuradni obisk

MOSKVA, 17. V vili Oreanda, ki je nekaj kilometrov od Jalta, so se danes nadaljevali razgovori med Brežnjevom in Brandtom, ki so se pričeli že včeraj. Včeraj je namreč prisel poseben nemški letalovalec na letališču Simferopol, kjer ga je pozdravil Brežnjev. Za zvečer je sledil prvi razgovor, kot je to sporočila agencija TASS.

Danes pa se je razgovor pričel ob 12.40 in je trajal nekaj čez 14.30. Prisotna sta bila samo nemški kancler in tajnik KP SZ ter dva prevajalca.

O vsebini razgovorov je prav mnogo ugibanj. V resnici pa ni ničesar znanega, ker je bila tudi nemška ambasada v Moskvi v težavah, saj je povezana s svojim kanclerjem samo po eni teleprinterški progi, ki ima povrh tega na pisalnem stroju ruske črke.

Vendar pa so se izvele zanimive podrobnosti, ki govorijo o prisrčnem ozračju. Brežnjev in Brandt sta se namreč zjutraj lepo kopala, pridružili pa so se jim tudi nemški dopisniki, ki so izkoristili lepo vreme za skok v morje.

Nadaljnji program današnjih razgovorov predvideva, da bosta Brežnjev in Brandt kosila ločeno. Po poludne pa se bosta z jacht odpeljala po Črnem morju in nadaljevala razpravo.

Brežnjev je bil z nemškimi novinarji zelo ljubezljiv. Na vprašanje, če bo obiskal Bonn, je odgovoril, da ne izključuje te možnosti, da pa je treba ustvariti pogoje in predvsem, da ga mora nekdo povabiti. Razvoj odnosov med Bonn in Moskvo zavisi od dobre volje in Brežnjev je nadaljeval, da veruje v dobro voljo, ki jo dokazuje obe strani.

Tudi agencija TASS je potrdila dohodanske razgovore med obema državnikoma. Sovjetska agencija pravi, da je šlo za dolga razgovora, ki se je nanašal na aktualna vprašanja odnosov med SZ in Zvezno nemško republiko, kot tudi na mednarodna vprašanja, na vprašanja skupnega interesa in še zlasti na ona, ki se nanašajo na ureditev varnosti v Evropi.

Po vseh nemških veleposlaništvih naj bi se včerajšnji razgovor med Brežnjevom in Brandtom vrtil okrog težav pri pogajanjih med obema Nemčijama za izvajanje štiristranskega sporazuma o Berlinu. Iz današnjega uradnega poročila agencije TASS pa izhaja poseben poudarek vraščanju evropske varnosti. Iz tega bi lahko sklepali, da je bil včeraj napravljen kak napredek glede izvajanja berlinskega sporazuma in da sta lahko danes oba državnika preslišala za zahtevnejšo tematiko odnosov v Evropi.

13 žrtev požara na Reki

REKA, 17. — Davi je na morskem gladini pred ladjeodlično »3. maja« izbruhnil silovit požar na ladji »Ragna Gortona«, ki jo reška ladjedelnica gradi za neko švedsko družbo. V toku so bile priprave za poskusno vožnjo velike motorne ladje, ki bi morala v kratkem odpotovati proti Tarantu, kjer bi jo graditelji izročili švedskim lastnikom.

Eksplozija in požar sta zahtevala 13 smrtnih žrtev in dva pogrešana. Poročilo objavlja na 6. strani.

ki jo je zgradil še Hruščov in ki je nekaj kilometrov od Jalta, so se danes nadaljevali razgovori med Brežnjevom in Brandtom, ki so se pričeli že včeraj. Včeraj je namreč prisel poseben nemški letalovalec na letališču Simferopol, kjer ga je pozdravil Brežnjev. Za zvečer je sledil prvi razgovor, kot je to sporočila agencija TASS.

Danes pa se je razgovor pričel ob 12.40 in je trajal nekaj čez 14.30. Prisotna sta bila samo nemški kancler in tajnik KP SZ ter dva prevajalca.

O vsebini razgovorov je prav mnogo ugibanj. V resnici pa ni ničesar znanega, ker je bila tudi nemška ambasada v Moskvi v težavah, saj je povezana s svojim kanclerjem samo po eni teleprinterški progi, ki ima povrh tega na pisalnem stroju ruske črke.

Vendar pa so se izvele zanimive podrobnosti, ki govorijo o prisrčnem ozračju. Brežnjev in Brandt sta se namreč zjutraj lepo kopala, pridružili pa so se jim tudi nemški dopisniki, ki so izkoristili lepo vreme za skok v morje.

Nadaljnji program današnjih razgovorov predvideva, da bosta Brežnjev in Brandt kosila ločeno. Po poludne pa se bosta z jacht odpeljala po Črnem morju in nadaljevala razpravo.

Brežnjev je bil z nemškimi novinarji zelo ljubezljiv. Na vprašanje, če bo obiskal Bonn, je odgovoril, da ne izključuje te možnosti, da pa je treba ustvariti pogoje in predvsem, da ga mora nekdo povabiti. Razvoj odnosov med Bonn in Moskvo zavisi od dobre volje in Brežnjev je nadaljeval, da veruje v dobro voljo, ki jo dokazuje obe strani.

Tudi agencija TASS je potrdila dohodanske razgovore med obema državnikoma. Sovjetska agencija pravi, da je šlo za dolga razgovora, ki se je nanašal na aktualna vprašanja odnosov med SZ in Zvezno nemško republiko, kot tudi na mednarodna vprašanja, na vprašanja skupnega interesa in še zlasti na ona, ki se nanašajo na ureditev varnosti v Evropi.

Po vseh nemških veleposlaništvih naj bi se včerajšnji razgovor med Brežnjevom in Brandtom vrtil okrog težav pri pogajanjih med obema Nemčijama za izvajanje štiristranskega sporazuma o Berlinu. Iz današnjega uradnega poročila agencije TASS pa izhaja poseben poudarek vraščanju evropske varnosti. Iz tega bi lahko sklepali, da je bil včeraj napravljen kak napredek glede izvajanja berlinskega sporazuma in da sta lahko danes oba državnika preslišala za zahtevnejšo tematiko odnosov v Evropi.

Po vseh nemških veleposlaništvih naj bi se včerajšnji razgovor med Brežnjevom in Brandtom vrtil okrog težav pri pogajanjih med obema Nemčijama za izvajanje štiristranskega sporazuma o Berlinu. Iz današnjega uradnega poročila agencije TASS pa izhaja poseben poudarek vraščanju evropske varnosti. Iz tega bi lahko sklepali, da je bil včeraj napravljen kak napredek glede izvajanja berlinskega sporazuma in da sta lahko danes oba državnika preslišala za zahtevnejšo tematiko odnosov v Evropi.

13 žrtev požara na Reki

REKA, 17. — Davi je na morskem gladini pred ladjeodlično »3. maja« izbruhnil silovit požar na ladji »Ragna Gortona«, ki jo reška ladjedelnica gradi za neko švedsko družbo. V toku so bile priprave za poskusno vožnjo velike motorne ladje, ki bi morala v kratkem odpotovati proti Tarantu, kjer bi jo graditelji izročili švedskim lastnikom.

Eksplozija in požar sta zahtevala 13 smrtnih žrtev in dva pogrešana. Poročilo objavlja na 6. strani.

stične partije »Neues Deutschland« danes piše, da pomeni podpis berlinskega sporazuma prvo uradno priznanje vzhodnih zaveznikov obstoja Vzhodne Nemčije kot suverene države. S to poročilo so štiri vzhodne države priznale obstoj Nemške demokratične republike na osnovi mednarodnega zakona in kar je napravila tudi Nemška zvezna republika.

Brandtovo potovanje na Krim je povzročilo negotovost v Franciji, kjer nekateri listi odkrito govorijo o bojni ustvarjanju nove osi Bonn-Moskva, ko pa gre za interese vseh evropskih držav ter za solidarnost, ki se je ustvarila v zadnjih letih med zapadnimi zaveznicami. Francoski tisk skratka izraža bojazn, da se bo gospodarski

velikan, kot je že sedaj Zapadna Nemčija pretvoril tudi v odlično politično sio ter da gredo dolgoročni načrti Sovjetske zveze preko okvira reševanja berlinskega vprašanja, kar vse nedvomno zanima Francijo.

Glasnik bonske vlade je danes povedal, da je Nixon poslal Brandtu pismo, v katerem ocenjuje berlinski sporazum kot pomemben korak k utrjevanju miru in varnosti v Evropi. Nixon obravnava tudi ameriško-nemško sodelovanje med poslaniki kar odraža priateljske odnose med obema državama.

Spet hudi boji v Južnem Vietnamu

Skrivnostna misija južnovietnamske osebnosti v Washingtonu

SAJGON, 17. — Osvobodilne sile Južnega Vietnamu so pretekle noč napadle postojanko vladne pehote v U Minh, kakih 200 kilometrov jugozahodno od Sajgona. Spopad je trajal devet ur ter je bil najhujši, kar so jih zabeležili v Južnem Vietnamu v zadnjem letu. Napadali so se umaknili šele po posegu ameriškega letalstva in topništva. Vladne sile so imele pri napadu 47 mrtvih in 97 ranjenih. V boju je bil ubit tudi neki ameriški svetovalec, ko je ostrostrelec s puško zadel njegov helikopter, ki je letel nad bojiščem.

Kot je sporočil vojaški glasnik ZDA, so ameriška letala danes napadla položaj protiletalskega topništva na severnovietnamskem ozemlju ter menda uničila neko postojanko. To je bila, po ameriških poročilih, že 59. akcija, ki jo je letalstvo ZDA opravilo letos severno od 17. vzporednice.

Na političnem področju beležimo danes obisk bivšega južnovietnamskega generala Tran Van Dona v Washingtonu, kjer se je pogovarjal s podtajnikom v zunanjem ministertvu za zadeve Daljnega vzhoda. Pogovori so menda zajeli politični položaj v Sajgonu pred predsedniškimi volitvami, ki bodo 3. oktobra. Sajgonskega predstavnika, ki je

Med izgredi v Reggio Calabrii ustreljen 26-letni mladenič

Ustrelili so ga demonstranti, ki so divje streljali s samokresi proti policijskim agentom

REGGIO CALABRIA, 17. — Danes je prišlo do ponovnih resnih izgredov v Reggio Calabrii, med katerimi je izbruhnil življenje 26-letni mladenič, katerega je zadela krogla iz samokresa v srce. Po dosedanjih uradnih poročilih so fant ubili demonstranti, ko so divje in nekontrolirano streljali proti karabinjerjem in policiji, med katerimi je bil mladenič.

Do incidentov je prišlo danes popoldne, ko so priredili demonstracijo ob obletnici smrti šofera lojalnega prevoznega podjetja Angele Campanelle, ki je izbruhnil življenje med lanskimi incidenti v zvezi s sporom o glavnem mestu države.

V okraju Pescatore se je zbrala manjša skupina mladeničev, ki so se v potok odpravili po Ulici Galileja Galilei do mesta Calopinae. Gre za že znani most, ki deli dva mestna predela in ki je bil že lani objekt srditih bitk. Tudi tokrat so

policija in karabinjerji zasedli most ter zahtevali, da se povorka razide, ker velja v Reggio Calabrii še vedno prepoved kakršne koli manifestacije. Mladinci »niso razšli«, začeli so metati kamen« — policija pa je odgovorila s solznilnimi bombami.

Kot je tudi obležal v krvi 26-letni fant, ki je bil na desni strani reke poleg policijskih agentov. Prišlo je namreč do ostro ločenih skupin. Na desni strani policija, na levem bregu pa demonstranti.

Kvestor Santillo je izjavil, da so se morali pogosto agenti in častniki javne varnosti skrivati za zidom, ker so proti njim ustrelili z druge strani brega nekaj desetnih streliv iz samokresov. Takrat naj bi krogla zadela fanta. Pomagali so mu neki moški, ki ga je spremljal otrok, častnik in agent javne varnosti. Fanta so odpeljali z zasebnim avtomobilom v bolnišnico, kamor pa

je prispel že mrtev. Moškega z otrokom je zasilil državni pravdnik. Most Calopinae je bil že lani v ospredju najostrejših spopadov in je tudi šofer Campanella umrl ne daleč od tega mostu. Med lanskim uporom je bila na mostu stalno postavljena barikada in tudi tokrat na njem demonstranti zažgali velike kres.

Kasneje se je izvedelo, da se piše ubiti vladnič Carmelo Iaconis, da je imel 26 let ter da je bil zaposlen v baru »Roodf Gardens« odno v nočnem lokalu hotela Excelsior. Fant je doma iz Catanzara in je bil v Reggio Calabrii. Menda bi se moral čez nekaj mesecev poročiti.

Predno so se pričeli izgredi je eksplodiral močan dinamitni naboj pred sedežem IACP, ki je razbil vhodna vrata. Dve uri kasneje pa je eksplodiral naboj pod avtomobilom, ki je bil parkiran pred sedežem KPI v U. Mendola. Močna eksplozija je razbila okenska stekla. Ni bilo človeških žrtev.

RIM, 17. — Predsednik vlade Colombo je danes sprejel politične in upravne predstavnike Reggio Calabrije, s katerimi je obravnaval izvajanje programov za razvoj tega področja. Colombo je navedel ukrepe, ki so jih v tem okviru je napravili, glede novih industrijskih podjetij pa je dejal, da gre za izdelavo tehnično zapletenih načrtov.

Mintoff v Londonu

LONDON, 17. — Danes je prispel v London na pogovore z ministrskim predsednikom Heathom malteški premier Dom Mintoff. Preden je odšel na Heathovo rezidenco v Chequerih, je imel Mintoff krajši sestanek z britanskim obrambnim ministrom Carringtonom. Britansko - malteški pogovori, o poteku katerih dostojni vesti, se bodo menda nadaljevali tudi jutri.

RIM, 17. — Podtajnik predstava vlade Antonozzi je zvečer sprejel predstavnike vsedravnega prevoznikov, ki so govorili o celnahu.

OB SESTANKU VARNOSTNEGA SVETA OZN ZA JERUZALEM

SESTRELITEV IZRAELSKEGA LETALA POVZROČILA ZAOSTRITEV KRIZE

Izraelska reakcija na izjave egiptovskega predsednika Egipt zahteva izključitev Izraela iz Združenih narodov

KAIRO, 17. — Ob krizi na Bliznjem vzhodu se je v preteklih dneh vnela vrsta polemik, ki so bile navezane na posamezne dogodke, kot na primer obisk britanskega zunanjega ministra Douglasa-Homa, jordanjski protest v zvezi z Jeruzalemom in sklicanje varnostnega sveta OZN, ali celo skupščina OZN, ki se bo sestala prihodnji teden. Nov in nepričakovan dogodek pa je danes še posebej zaostrel krizo: egiptovski protiletalsko topništvo je sestrelilo izraelsko letalo, ki je letelo ob Sueskem prekopu.

Prvo poročilo o sestrelitvi letala je došlo iz Kaira, kjer je egiptovski vojaški glasnik sporočil, da je egiptovski protiletalsko topništvo sestrelilo izraelsko letalo, ki je letelo ob Sueskem prekopu. Po izraelskem poročilu naj bi šlo za štirimotorno tovorno letalo vrste Boeing stratucoiser. Na letalu je bila sedemčlanska posadka, samo eni osebje je v osrednjem delu Sueskega prekopa,

južno od kraja Ismailija. Goreče letalo je strmoglavilo na desni breg prekopa. Odkar je bilo sklenjeno premirje, avgusta lani, je to prvič, da Egipt poroča o sestrelitvi izraelskega letala. Se preteklo soboto je Izrael javil o sestrelitvi egiptovskega jovskega bombnika vrste »sukhoi«, ki naj bi bil letel nad izraelskimi položaji ob prekopu.

Vendar je o sestrelitvi letala malo kasneje prišla vest tudi iz Izraela, kjer so označili današnji incident kot najhujšo zaostroitev izraelsko-egiptovske krize od sklenitve premirja ob kanalu. Izraelski vojaški glasnik je sporočil, da je letalo strmoglavilo 24 km v notranjosti ozemlja, ki ga je zasedel Izrael, vzhodno od Sueskega prekopa. Po izraelskem poročilu naj bi šlo za štirimotorno tovorno letalo vrste Boeing stratucoiser. Na letalu je bila sedemčlanska posadka, samo eni osebje je uspelo, da se je pravočasno rešila

s padalom, vse ostale pa pogrešajo. V zvezi s sestrelitvijo letala je Izrael predložil oster protest OZN, katere opazovalci so že odpovali na kraj nesreče. Ministrski obrambni minister gen. Dajan bo zvečer govoril o incidentu po izraelski televiziji, kar dokazuje, kakšno važnost pripisujejo Izraelci sestrelitvi letala.

Danes se je v New Yorku sestel varnostni svet OZN, ki je razpravljal o jordanjskem protestu v zvezi z Jeruzalemom. Izraelski predstavnik Joseph Tekoah je napadel »jordanjsko počeje Jeruzalema« in podal vrsto podatkov o 19 let dolgi dobi, ko so Jeruzalem upravljali Jordanci. Debatu sta se udeležila tudi predstavnik Saudove Arabije in Malija, nakar so sejo odložili na večerne ure, ko sta bila napovedana še govora maroškega in libanonskega predstavnika. Egiptovski predstavnik OZN Mohamed El Zajet je zahteval od varnostnega sveta, naj predlaga skupščini OZN, ki se bo sestala prihodnji teden, izključitev Izraela iz mednarodne organizacije zaradi neupoštevanja splošnih načel.

Iz Amana se je izvedelo, da je Jordanija uradno sprejela dokument, ki sta ga izdelala Saudova Arabija in Izrael in ki naj bi služil kot osnova za pogajanja med palestinskimi gverilci in kraljem Husseinom. Uradna jordanjska tiskovna agencija poudarja, da Jordanija ni nikoli odklonila dokumenta, kot je bil govor v Egiptu, medtem pa neki jordanjski predstavnik ugotavlja, da je njegova država odklanjala pogajanja z levicarskimi in maksističnimi skupinami gverilcev, kot so Ljudska fronta za osvoboditev palestine. Med včerajšnjim govorom po televiziji je egiptovski predstavnik ZDA izjavil, da je ZAR pripravljena žrtvovati milijon oseb za osvoboditev področja, ki jih je zasedel Izrael. Poudaril je, da je Egipt že dovolj počakal in potrpeč, »sedaj pa je napočil trenutek, ko so potrebna dejanja«. Na njegove izjave je seveda reagiral Izrael, katerega predstavnica vlade je izjavila, da je njena država pripravljena na prekinitve premirja. Dodala je še, da ni nobenega jamstva za trajanje premirja čez leto 1971, čeprav bi za njeno državo lahko premirje trajalo v nedogled.

Ponoči so tako v Belfastu kot v Londonderryju zabeležili vrsto manjših atentatov, pri katerih pa ni bilo ranjenih.

V Londonu niso pričakovali sporazuma o bistvu vprašanju, je nadaljeval Ferrari Aggradi, vendar pa so se dogovorili o pripravljalni delu in o postopku, kar bo lahko omogočilo, da bodo v dolgem času pršli tudi do zaključnih sklepov o bistvenih vprašanjih. Cesta je zelo dolga, vprašanja zelo zapletena ter zahtevajo resne prispevek od vseh. Zaradi tega tudi ni mogoče pričakovati, da se bodo rešitve našle že na enem ali dveh sestankih.

Včeraj je Nixon na tiskovni konferenci bil zelo oster glede predlogov ostalih devetih partnerjev »kluba desetih«. Nixon je sicer dejal, da je dodatni desetstotni davek na uvoz »začasen«, toda zato pa zastavi celo vrsto pogojev. Davek bo ostal, dokler ne bo do kraja ozdravljen deficit ameriške trgovinske bilance, dokler ne bodo odvrnjeni drugi valuti, ne da bi razvednotili dolar, in dokler ne bodo »bojbe razporediti« vojaških bremen.

Glede notranjosti pa je Nixon napovedal nov učinkovit načrt, ki bo zamenjal 90-dnevno zaporo cen in plač, ki zapade 15. novembra. Nove ukrepe bo predsednik ZDA sporočil vsaj mesec dni prej, ukrepi pa bodo po vsej verjetnosti temeljili na ohranjanju cen in plač na sedanji ravni.

Komentarji londonskega, francoskega in drugega tiska so skoraj soglasni. Vsi ugotavljajo italijansko posredovalno vlogo, da je prišlo do dejanskega soglasja med devetimi, istočasno pa tudi do popolnega neuspeha pri razgovorih z ZDA. Današnji »Financial Times« ima čez celo prvo stran velik naslov »razgovori kluba desetih so se končali v slepi ulici«. »Times« pa piše, da je prišlo do minimalnega sporazuma o postopku, kako naj se razpravlja o reformi.

Nemški minister Schiller je dejal, da bi morali razvednotiti dolar, da v odnosu do zlata. Glede marke pa je mnenja, da mora biti njena reevalvacija izpod 8,5 odstotka. Minister je zaključil, da na sestanku desetih niso nič stvarnega sklenili, da se približujejo stališču, ker vsi prihajajo do zaključka, da ni mogoče uvesti nadzorstva nad valutami in da taka politika ne bi ničesar reševala.

Še tri žrtve spopadov v Severni Irski

BELFAST, 17. — V zadnjih štiriindvajsetih urah so v Severni Irski izgubili življenje še tri osebe, dva vojaka in en neznanec, prav toliko pa je bilo ranjenih. Neznanca so agenti našli v nemkem avtomobilu v Downing Road,

ljubljani

Včeraj v ljubljani

RK SZDL o programu dolgoročnega razvoja

Vipotnikova ocena o akciji 25 poslancev

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 17. — V Ljubljani je danes zasedala republiška konferenca SZDL Slovenije. Na njej so razpravljali o programu dolgoročnega razvoja Slovenije in o vlogi socialistične zveze. Pri tem so ocenili tudi akcijo 25 poslancev, ki so pri nedavnih volitvah slovenskih članov za predsedstvo SFRJ nastopili s svojo kandidacijsko listo mimo tiste, ki jo je predlagala socialistična zveza. Ta polj je sprožil v političnih krogih Slovenije žive polemike. Na današnjem sedenju so sprejeli tudi kandidata za nadomestne volitve v zbor narodov in zvezno skupščino, namesto Mitje Ribičiča in Marka Bulca, ki sta bila izvoljena za člana predsedstva SFRJ.

Uvodno besedo je imel predsednik republiške konference Janez Vipotnik, ki se je zadržal na vlogi socialistične zveze in na oceni akcije 25 poslancev. To akcijo je prikazal kot pojav stihijanskega delovanja, ki izhaja iz okvirov demokratičnih oblik in demokratičnega postopka, kot ga poznamo in kot je lasten socialistični zvezi.

Vipotnik je v tej zvezi dejal, da po besedah Vipotnika, bistveni element in pot za razvoj demokratizma v Jugoslaviji. Zato je dolžnost vseh demokratizmičnih sil razvijati takšno politično zvezo, znotraj katere se edino lahko izražajo vsi stvarni interesi prebivalstva. V njej je dovolj prostora za različna družbena gibanja, tokove in razpoloženja, za različne pobude in mnenja, ki izhajajo s postojank samopopravnega socializma. Vsaka drugačna težnja dobiva priazvo težnje k večpartijskemu sistemu. Nas razvoj gre takšno pot, je dejal Vipotnik, da se bo vsaka napaka, pomanjkljivost ali površnost delovanja čedalje bolj izražala in bo izpostavljena kritiki javnosti. Po drugi strani pa bo vsaka pobuda za uveljavljanje socialistične zveze prepevala k razvoju samopravnih demokratizma.

Vipotnik se je prav tako zavzel, da bi tudi v novi slovenski ustavi sprejeli načelo, da je socialistična zveza nesporna oblika demokratizma, kakor je delavski svet oblika samopravnega sistema.

V razpravi so mnogi udeleženci zlasti govorili o vsebini in pomenu programa dolgoročnega razvoja Slovenije, pa tudi o vseh drugih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu današnjega zasedanja konference socialistične zveze.

DRAGO KOSMRLJ

Čestitke Saragatu

RIM, 17. — Predsednik republike Saragat je ob svojem rojstnem dnevu sprejel številne čestitke iz Italije in od drugod. V imenu vlade mu je čestital Colombo, ki se hvaljuje za njegovo delo, ki ga navduhuje visoki ideali svobode in demokratizma.

Predsedniku republike Saragatu je čestital tudi predsednik jugoslovanske republike maršal Tito in izrazil željo za nadaljnji uspeh njegovega dela pri vodstvu države.

De Martino v Nemčiji

BONN, 17. — Podpredsednik vlade De Martino se je danes sestel z zahodnonemskim zunanjim ministrom Scheelom, s katerim sta daljša obdobja obravnavala zunanjo politična vprašanja. De Martino je nato obiskal italijanske delavce, ki so zaposleni v Nemčiji.

Medministrski sestanek

RIM, 17. — Colombo je danes predsedoval medministrskemu sestanku, na katerem so preučevali izgradnjo nove letalske industrije na Jugu, na osnovi pogodbe med družbama Aeritalia in Boeing in ki naj bi gradila letalo za kratke vzletne zveze.

Brandt in Brežnjev v razgovoru. (Za Brandtom prevajalec).

ZARADI LANSKE DECEMBRSKE STAVKE

Proti sto tržaškim gasilcem sprožen kazenski postopek

Tržaški pretor dr. Losapio jih je obtožil »prekinitve javne služnosti«, v resnici pa so ves čas stavke opravljali vse nujne posege

Tržaški okrožni sodnik dr. Losapio in včeraj odposlal sto sedemdeset tržaških gasilcev, s katerimi jih obvešča, da je uvedel proti njim kazenski postopek, ker so prve dni meseca decembra lani prekinili javne služnosti in tako prekršili čl. 330 kazenskega zakonika.

Z istim pismom jih je tudi opozoril, naj si v času petih dni od prejema pisma izberejo branilca, kajti v nasprotnem primeru jim bo prisiljen določiti uradnega branilca.

Kot znano so se v dnevi od 1. do 4. decembra lani tudi tržaški gasilci odzvali pozivu sindikalnih organizacij CGIL in CISL, ki sta napovedali stavkovno gibanje gasilcev po vsej Italiji. Stavka je bila napovedana zaradi stališča vladnih organov, ki niso hoteli popustiti od svojih predlogov, saj so le-ti že sami po sebi zanikali obveze, ki jih je bila vlada sprejela v preteklosti.

Sprejem vladnih predlogov pa bi pomenil sprejem gasilcev v položaj gospodarskega položaja. Zaradi tega je stališče vladnih organov še bolj razdražilo veliko večino gasilcev, ki so stavkali štiri dni.

V času stavke so gasilci, v službi ali ne, bili stalno navzoči na delovnem mestu, kjer so neprekinjeno zasedali. Odpadla pa so vse službe na lažjih delovnih mestih v Ronkah (tu je bil letalski promet ustavljen štiri dni op. ur.) ter varnostna služba v javnih dvoranh.

Zakon je s kršitvijo čl. 330 kaz. zakonika zelo strogo, za tiste, ki kolektivno zapustijo javno služnost ali pa jo izvršujejo tako, da ogrožajo njeno redno neprekinjenost, je predvidena zapora kazni do dveh let; za voditelje, pobudnike in organizatorje kolektivne zapustitve javne služnosti pa kazni do dveh od petih let zapor.

Gasilci so sprejeli sodnikovo sporočilo z velikim in razumljivim ogorčenjem in nobenega dvoma ni, da bodo deložni solidarnosti vsega prebivalstva ko t so jo bili deležni stavko samo, saj gre za kategorijo ljudi, ki so vedno zvesto in v največje zadovoljstvo vseh opravljali svoj napor in človekoljubno poklic.

V ponedeljek bo dopotoval v Trst vesedvinski tajnik sindikata gasilcev CGIL Menescardi, ki bo z obtožnimi proučil položaj.

Fasistični podvig proti sindikatu CGIL

Pokrajinsko tajništvo Nove delavske zbornice CGIL obvešča delavce in opozarja javno mnenje, da so predsednikom občinskih fakultetnih komisij, ki so napisale napise table in znake delavske zbornice CGIL. Ponovni napad na sedež CGIL spada v okvir splošne akcije, ki jo nadaljujejo prevratne sile pod pritiskom politične in gospodarske desnice, da bi preprečile reforme ter razvrednotile sindikalni boj za zboljšanje delovnih in življenjskih razmer ter izpodkopale demokracijo in republiko in institucije ter omikano sožitje.

Tajništvo Nove delavske zbornice CGIL, ki je o dogodku obvestilo policijske oblasti ter zahtevalo kaznovanje krivcev in tistih, ki nosijo odgovornost za provokacijo, vabi delavce, naj bodo budni.

Z NEDAVNEGA ZASEDANJA MEŠANE ZBORNICE V ZAGREBU

Lesni trgovci za povečanje uvoza blaga iz Jugoslavije

Stanko Bole objasnili stališče italijanskih poslovnih krogov do nekaterih skupnih problemov

Na nedavnem zasedanju mešane italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Zagrebu, je podpredsednik tržaške delegacije omenjene zbornice Stanko Bole napovedal vrsto predlogov tržaških in italijanskih lesnih trgovcev, po katerih naj bi bile olajšane operacije za blago jugoslovanskega izvora.

Lesni operaterji predlagajo, naj bi se sklepali o morebitnih spremembah v cenah za jugoslovansko izvozno blago, odsej prevzemali na koordinirani tehnični ravni. Da bi ohranili sedanji razvoj izvoza jugoslovanskega lesa, oziroma da bi ga po možnosti še povečali, naj bi pristojni krogi onstran meje vzeli v poštev možnost priznanja posebnih popustov, ko gre za dobavo svežega oziroma nezrelega blaga. Posebnih popustov naj bi bili deležni tudi italijanski uvozniki od prevzema večjih pošiljk lesa, tako na primer za pošiljke od 500 do 1000 kub. m, od 1001 do 1500 kub. m, od 1501 do 2000 kub. metrov ali od 2001 kub. metrov navzgor.

Glede na to, da so se v zadnjem času začele pojavljati dolgačene kakovostne in količinske razlike med dogovorjenimi in dejanskimi odpremljenimi pošilkami, kar je med drugim povezano z dragimi pregledi prispelega blaga, vabijo italijanski uvozniki jugoslovanske dobavitelje, naj bi v prihodnje v večji meri upoštevali ustrežne pogodbenne klavzule. Uvozniki nadalje menijo, da bi morali določiti minimalno količino lesa za posamezno uvozno - izvozno posle. Minimalna količina naj bi znašala na primer 500 kub. m, v vsakem

Svetovalec LSS Štoka pri predsedniku Ribeziju

Predsednik državnega sveta Ribezij je včeraj sprejel svetovalec LSS Štoka in se z njim razgovarjal o delovanju državnega sveta.

Svetovalec Štoka je posebej opozoril na potrebo, da država svet čimprej razpravi o pomoči vsem, ki jih je na Goriškem prizadelo nedavno neurje; prav tako je treba razpravljati o škodi, ki jo je po vsej državi letos prizadelo suša.

Predsednik Ribezij je naglasil, da bo o tem problemih razpravljala 22. t.m. pristojna delovna komisija, ki jo bo vzel v pretrg spremembo in

integracijo državnega zakona št. 33 iz leta 1965, predvideva delno finančno pomoč kmetovalcem, ki jih je prizadelo neurje oziroma naravna neugoda.

Tiskovna konferenca o položaju na Koroškem

V ponedeljek, 20. t. m. ob 18. uri bo v Trstu v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 imel diplomirani jurist Filip Warasch iz Koroške tiskovno konferenco o temi: »Sedanj položaj na Koroškem (Avstrija) in odnos med dvema narodnostima skupnostima«.

Kot znano je dipl. jur. Warasch predaval o narodnem položaju danes tudi na mladinskem srečanju v Dragi 4. t. m.

PO ZAKLJUČKU KRAŠKEGA TEDNA

Na tekmovanju »Kako so jedli nonoti« je zmagala gostilna Škabar iz Repna

Predsednik pokrajinske turistične ustanove poudaril važnost dobre kuhinje - Tekmovanje naj se razširi na ves Kras

Nagrajenca s pokalom in predsednik pokrajinske turistične ustanove odv. Berč.

V gostilni Škabar v Repnu je bila včeraj objavljena izjava gastronomskih komisij, ki so se udeležili tekmovanja v okviru Kraškega tedna in podelitve nagrade. Tekmovanje »Kako so jedli nonoti«, ki so se udeležili gostilne Škabar in Križman iz Repna, je podpravljal goste in se zahvalil vsem gostincem, ki so se udeležili tekmovanja. Predsednik ocenjevalne komisije dr. Carlo Luisa je poudaril, da je bil letos dosežen znan napredek v primerjavi z lanskim letom, tako glede kakovosti hrane in plač, kakor tudi sestave jedilnega lista in postrežbe. Priporočil je še, da so se gostilne odločile za posamezne jedi in vino, in sicer gostilni Škabar in Križman za vino, gostilna Škabar za predjed, gostilna Lehan za omako, gostilna Škabar za čespije moke, gostilna Simončič, društvena gostilna v Gabrovcu in gostilna Škabar za štruklje, društvena gostilna v Gabrovcu za minestre. Največji točki je dosegla gostilna Škabar, ki je prejela za nagrado lep pokal pokrajinske turistične ustanove. Člani komisije so bili: Zora Presel, Marta Bonesi roj. Zagar in Marija Ostrovska, odv. Berč je čestital Škabarju in njegovi ženi ter poudaril važnost dobre kuhinje in pristne hrane za razvoj turizma. Priporočil je še, da bi bilo umestno razširiti gastronomsko tekmovanje na ves Kras in da bi turistična ustanova izdala prihodnje letno knjigo o kraških gostilnah. Predsednik zadrge »Naš Kras« je dejal, da se strinja s predloženimi predlogi, da bi bilo najbolje, da bi gastronomsko tekmovanje organizirala pokrajinska turistična ustanova.

Nujni ukrepi proti dviganju cen

V zvezi s sestankom, ki je bil na notranjem ministrstvu, je včeraj prefekt dr. Abbrescia sklical sestanek pokrajinskega odbora za cene. Pod prefektovim predstvom je omenjeni odbor prevzela sedanji položaj na trgu glede na najnoveše statistične podatke o prodajnih cenah na drobno. Na podlagi analize gibanj na trgu so ugotovili nujnost, da se s prizadevanji kategorijami določijo potrebni ukrepi za ustabilitev cen. V ta namen bo v kratkem sklican drugi sestanek, na katerem bodo podrobno razpravljali o raznih ukrepih.

Sprejemi pri prefektu

Vladni komisar in prefekt dr. Abbrescia je včeraj ob 11 uri sprejel dr. Edia Buschia, predsednika Italcantieri ter dr. ing. Vittoria Fanfani generalnega direktorja iste družbe. Ob 12 je sprejel polk. Mingarilija, poveljnika videmske kabinjer-

IZID X. MEDNARODNEGA NATEČAJA ZA SIMFONIČNO SKLADBO

Mladi tržaški skladatelj Coral prejel »ex aequo« drugo nagrado

Drugi nagrajenec »ex aequo« z drugo nagrado je Anglež Thomas W. McLelland-Young, tretjo nagrado pa je prejel Nemec Karl Thieme - Prve nagrade niso podelili

Med sinočno svečanostjo v dvorani tržaškega konservatorija »G. Tartini« so razglasili izid XVIII. nagrade »Mesta Trsta« in »X. mednarodnega natečaja za simfonično skladbo 1971«. Mednarodna žirija pod predsedstvom direktorja konservatorija prof. Orazia Fiume je sklenila, da prve nagrade v višini 2 milijonov lir ne podeli, drugo nagrado v višini 750.000 lir pa podeli »ex aequo« s soglasnim sklepom mlademu tržaškemu skladatelju Giampaolu Coralu za skladbo z naslovom »Magnificat per Soprano e Orchestra« označeno z geslom »Viam Pacis«, ter s sklepom večine članov žirije angleškemu skladatelju Thomasu W. McLellandu-Youngu iz Londona za skladbo z naslovom »Concerto for Viola and Orchestra« označeno z geslom »Tom Willis«. Tretjo nagrado v višini 250.000 lir je žirija z večino glasov svojih članov

Ravnatelj konservatorija »G. Tartini« prof. O. Fiume čestita mlademu skladatelju Coralu

nov sklenila podeliti nemškemu skladatelju Karlui Thiemu iz Nürnbergu za skladbo z naslovom »Mosaici« označeno z geslom »Allegria«. Nadalje je žirija soglasno sklenila posebej omeniti skladbi z geslom »Kant« in naslovom »Logos« ter z geslom »Ars Longa Vita Brevis« z naslovom »Movimento Simfonico«, vendar pa bodo zaprte zalepke odprile s pristankom avtorjev.

Ko je po uvodnem pozdravu predsednika konservatorija »G. Tartini« inž. Bartolija povzel besedo direktor konservatorija in predsednik žirije prof. Orazio Fiume, je povedal, da je najtišnje nagrajenskega tekmovanja prejelo do določene roka 7. septembra 1971 nič manj kot 154 skladb, kar predstavlja absolutni rekord ob obstoja tekmovanja. 37 skladb je bilo iz Italije, 117 pa iz 27 različnih držav, med katerimi tudi dve iz Jugoslavije, (s tem upoštevamo našo včerajšnjo navedbo, da iz Jugoslavije ni bilo nobene skladbe, ker smo slabo tolmačili skraćeno sporočilo za tisk) in prvič tudi nekaj skladb iz Sovjetske zveze. Sedem skladb je žirija zavrnila, ker so prispele po že zapadlem roku.

Žirija, ki so jo poleg predsednika prof. Fiume sestavljali še priznani glasbeniki Tony Aubin (Francija), Jan Cikker (Češkoslovaška), Franco Ferrara (Italija), Jacopo Napoli (Italija), Hans Sachs (Avstrija) in Alojz Srebotnjak (Jugoslavija) in katere delu je prisostvoval tudi zastopnik ministrstva za javno vzgojo dr. Bruno Boccia od inspektorata za umetnostno vzgojo, je najprej izločila štiri skladbe, ker niso ustrezale pogojem razpisa, nato je po skrbnem pregledu partitur izločila za ožji izbor 56 partitur, od teh naknadno 20 in končno ob klavirski izvedbi 4 partiture, ki so prišle v poštev za nagrade. Žirija je prav tako soglasno sklenila, da prve nagrade ne podeli, da podeli

2 drugi nagradi ex aequo in tretjo nagrado.

Ob razglasitvi zmagovalcev je bil prisotni mladi skladatelj Giampaolo Coral deležen navdušenega aplavza in čestitk številnih prisotnih predstavnikov tržaškega glasbenega sveta.

Giampaolo Coral se je rodil v Trstu leta 1941 in stanuje v Ul. Settefontane 30. Kompozicijo je študiral privatno pri prof. Giuseppe Radoleju, klavir pa pri prof. Luciu Ganteju. Diplomiral je iz klavirja v Benetkah in je že šest let pomožni »maestro« v gledališču Verdi. Doslej se je udeležil s svojimi skladbami več tekmovanj, največji uspeh pa je dosegel lani z osvojitvijo druge nagrade na natečaju v Taormini. Tri njegove skladbe je natisnila tudi založba Suvini - Zerbini.

Giampaolo Coral je že četrti tržaški skladatelj, ki je bil deležen enega izmed nagrad tega mednarodnega tržaškega natečaja. V prvih letih sta jo prejela skladatelj J. Lersberg in Zafred, pred tremi leti pa naš slovenski skladatelj Ubaldo Vrabec.

Član žirije skladatelj Alojz Srebotnjak nam je v razgovoru po razglasitvi nagrad dejal, da je bila odločitev za podelitev druge nagrade ex aequo Giampaolu Coralu soglasna in da gre za res kvaliteto skladbo.

Nagrajene skladbe bodo doživele krstno izvedbo na javnem koncertu v gledališču Verdi 22. oktobra.

Drugi 20.30 V Škedenju otvoritev zgodovinske razstave

Danes poteka 100 let odkar so odprli v Škedenju prvi poštni urad. Največ časa je bila uradnica poštne gasa gospa Mazly (32 let). Posebni odbor »Škedenj 71« je pripravil razne manifestacije za to priložnost. Akademski kipar Jože Pohlen iz Kopa je pripravil posebno kolajno, ki je doživela velik uspeh med zbiratelji. Odbor je pripravil dve priložnostni uradni razglednici s posebnim ožigosanjem. Danes bo otvoritev treh razstav, in sicer v Domu v Ul. Soncini 112 razstava o zgodovini Škedenja, v otroškem zabavišču razstava zgodovine pošte, v župnijskem krožku pa bodo razstavljene razni dokumenti. Od 20.30 bo otvoritev zgodovinske razstave v Domu in ob tej priložnosti bodo podelili kolajne raznim osebnostim.

Razstava v Domu bo odprta od 26. t. m. vsak dan od 14. do 22. ure.

Plamen opazil delavca po obrazu

Včeraj so morali malo pred 10. uro sprejeti na dermatološki oddelku tržaške bolnišnice 27-letnega Armandu Sergattija iz Zindisa pri Miljah in 32-letnega Claudia Sodomača iz Ul. Giacomelli, oba zaposlena pri Acegatu. Sergattij, kateremu so ugotovili opekline prve stopnje po obrazu, se bo moral zdraviti 8 dni. Njegovo delovno tovarš, ki ima opekline prve in druge stopnje po obrazu in rokah, pa bo okrevaj v 10 dneh.

Delavca, ki so ju pripeljali v bolnišnico z rešilnim avtom, sta izjavila, da sta se opekla med delom v Ul. Rossetti. Perd hišo št. 7 sta namočala plinsko napeljavno, ko je iz cevi švignil plamen, ki ju je opekel. Po njunem mnenju je plamen zanesla iskra, ki je nastala med igranjem železnih cevi, ki sta jih imela pri roki.

Študent s kolesom po parkiran avto

Včeraj malo pred poldnevom se je 15-letni študent Claudio Curci iz Ul. Biasoletto vsedel v Ul. Archi na kolo in se spustil proti mestnemu središču. Prevozil je le nekaj metrov, kajti fant se je iz nezgoden padel na ulico. Njegova mama ga je kasneje opomnila z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer ga je pustila v varstvu zdravnikov nevrokirurškega oddelka, ki so menila, da bo fant okrevaj v dveh tednih.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi v torek, 21. septembra ob 20.30 v Kulturni dom na

VEČER MAKEDONSKIH PLESOV IN PESMI

Na povratku s turneje po Nemčiji gostuje folklorni ansambl

KOČO RACIN iz Skopja

Predprodaja vstopnic vsak dan na sedežu SPZ, Ulica Geppa 9 in eno uro pred začetkom pri blagajni Kulturnega doma.

Cena vstopnic 500, dijaki 300 lir.

Slovensko gledališče v Trstu

V ponedeljek, 20. t. m. ob 20. uri v Sežani

Vitaliano Brancati

RAFFAELE

komedija v treh dejanjih s prologom

Solske vesti

V otroških vrstih ONAIRC bodo od 20. do 24. t. m. od 8.30 do 12. ure sprejemali potrditve vpisov v juniju in eventualne nove vpise. Potrditve vpisov so obvezne.

Razstave

V občinski umetniški galeriji na Trgu Unità razstavlja do 21. t. m. Vilma Predonzani in Adriano Fabiani.

Danes, 18. t. m. bo ob 20.30 v prostorih škedenjskega kulturnega društva, Ul. Soncini 112, otvoritev zgodovinske razstave Škedenj.

Na sedežu Nemškega inštituta, Koroškejska ulica 15, razstava grafičnih del skupine Zehn Neun. Razstava bo odprta do 6. oktobra.

Znana tržaška umetniška galerija »Il Tribbino« v Ulici Piccardi 68 bo odprla novo sezono z razstavo del slikarja Hansa Hartunga, ki je prisel v Trst na ogled kakih dvanajst svojih najnovejših grafičnih listov. Otvoritev razstave, ki bo trajala vse do sobote, 9. oktobra, bo danes ob 18. uri.

Danes popoldne ob 18. uri bodo v Miljah odprli mednarodno razstavo, na kateri bodo razstavljene slike kakih 120 domačih in tujih slikarjev. Razstava bo odprta do 2. oktobra in jo je pripravil občinski odbor za razvoj turizma in za kulturne dejavnosti. V častnem odboru je tudi miljski župan Gastone Millo.

ZADRUGA »NAŠ KRAS«

Tematski večer:

V ZAČETKU JE BIL KRAS...

Otvoritev razstave likovnikov skupine »U«.

Književnik: Marko Kravos, Sergij Verč.

Spremljiva na kitaro.

Pridite danes, 18. septembra ob 19.30 v Kraško hišo.

Komisija za mladino in šport pri SKGZ in Avtonomna tržaška federacija ZKMI prireja 26. septembra 1971 izlet

V IDRILJO NA SREČANJE MLADINE

z obeh strani meje ob 30. obletnici revolucije.

Na sporedu so govori in razgovori, ogled športne palače, gimnazije, muzeja in prve partizanske tiskarne na Vojskem.

VOZNIJA STANE 1000 LIR.

V Trstu se lahko prijavijo v Ul. Geppa 9 (tel. št. 31119).

Odhod iz Trsta ob 7. uri s Trga Ulpiano.

Globoko užaloščeni sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je v petek, 17. t. m. po dolgi bolezni zapustila naša draga

MARIJA ŽIVEC

lastnica gostilne v Dutovljah

Pokojsko bomo spremlili k večnemu počitku v nedeljo, 19. t. m. ob 15. uri (po jugoslovanskem času) iz njene kupe v Dutovljah (pri železniški postaji) do Skopeja.

Družino živec iz Kopa, Skopeja in Ljubljane, družina Mayer iz Trsta in družina pisatelja Borisa Pahorja iz Trsta

Dutovlje, Koper, Ljubljana, Trst, 18. septembra 1971

Kino

Nazionale 15.30 Walt Disney: »Paperi no story«. Technicolor.
Fenice 16.00 »Mio padre Monsignore«. Edna 15.30 »Il Decamerone«. Technicolor. Strogo prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattaccio 16.30 »Omicidio al 17. piano«. Technicolor. Nadia Tiller, Susanne Uhlen.
Excelsior 15.00 »Lawrence D'Arabia«. Technicolor.

Ritz 16.00 »Il grande Jake«. John Wayne, Richard Boone, Maureen O'Hara.

Alhambra 16.30 »I diabolici convegni«. Krista Nell in Thomas Moore. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30 »Viaggio al centro della terra«. Technicolor. Giulio Verne.

Aurora 16.30 »Cose di cosa nostra«. Technicolor. P. Tiffin.

Impero 16.30 »Le belve«. Technicolor. Lando Buzzanca. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30 »Solo andata«. Technicolor. J. C. Bouillon.

Capitol 16.30 »Voyou« (la canaglia). Technicolor. Jean Louis Trintignant.

Moderno 16.30 »Dramma della gelosia tutti particolari in cronaca«. Technicolor. M. Mastroianni, M. Vitti.

Vittorio Veneto 16.30 »Monty Walsh« (Uomo duro da morire). Technicolor.

Ideale 16.00 »Le pistole dei magnifici 7«. Technicolor. George Kennedy, James Whitmore.

Astra 16.30 »Questo pazzo, pazzo, pazzo, pazzo mondo«. Technicolor.

Abbazia 16.30 »Venga a prendere il caffè da noi«. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

KINO »IRIS« PROSEK

predvaja danes ob 19.30 dramatični film technicolor:

4 PER GORDOBA

Igrajo: George Peppard, Giovanna Ralli in Raf Vallone.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo »France Prešeren« v Boljuncu obvešča pevece in pevke, da bo v sredo, 22. t. m. ob 21. uri prva pevka vaje letošnje sezone. Priporočamo točno.

Včeraj-danes

Danes, sobota, 18. septembra IRENA

Sonce vzide ob 6.46 in zatone ob 19.12. Dolžina dneva 12.26. Luna vzide ob 5.31 in zatone ob 18.31.

Jutri, nedelja, 19. septembra VITODRAG

Vreme včeraj: najvišja temperatura 17,1, najnižja 10,4, ob 19. uri 15,4 stopinje, zračni tlak 1021,4 ralt, rahlo, veter 15 km vzhodni-severno-vzhodni, vlaga 40 odst., nebo jasno; morje rahlo razgibano, temperatura morja 20 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. septembra 1971 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo se je 3 osebe.

Umrli so: 71-letna Maria Verderber vd. Kuliat, 76-letni Giovanni Novato, 73-letni Santino Facchetti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15, INAM, All'Camello, Drev. XX, septembra 4, Alla Maddalena, Ul. Istria 35, Chiaro Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

Busolini, Ul. P. Revoltella 4, Pisul-Cignola, Korzo Italia 14, Prendini, Ul. T. Vecellio 24, Serravallo, Trf Cavana 1.

Darovi in prispevki

Olga Demark daruje v spomin pok. Ljubomira Komarja 2.500 lir za PD Slavec in 2.500 lir za PD Vodnik.

V počastitev spomina Darinke Štoka in Saska Daneua daruje Marija Križman z Opčin 2.000 lir za SD »Polet«.

Furlan Emil daruje 1000 lir za spomenik padlim v Škedenju, pri Sv. An in na Kolonkovcu in 1000 lir za prosvetno društvo »Ivan Grbec« v Škedenju.

Skupina fantov in moških iz Repna, ki so postavili v vasi slakovok za Kraško očet darujejo 6.000 lir za spomenik v Cerknem.

AMEDEO HREVATIN

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes ob 13.30.

Zaljubljeni mama, sestra, družini Funderle, Benco in drugo sorodstvo

Trst, 18. septembra 1971

V ODGOVORU NA VPRAŠANJE SENATORJA SEME

Minister Restivo opravičuje fašistični napad na pevski zbor «Rečan» v Hlodiču

Njegova verzija o napadu je v popolnem nasprotju s poročilom, ki ga je o dogodku objavilo kulturno društvo «Rečan» in katero smo objavili 5. t. m.

V zvezi s šovinističnimi izpadi 1. avgusta letos v Hlodiču, ki so jih izvedli v imenu vladne policije, je minister Restivo poslal senatorju Seme na njegovo vprašanje naslednji odgovor: «Predsednik ministrskega sveta, želite vedeti, da so mi znane nasilnosti, ki so se pripetile v nedeljo, 1. avgusta v Hlodiču v vidniški pokrajini, kjer so dejansko prepadali zbor, ki je predvredel nastop zbor (pod vodstvom duha) s furiantimi in slovenskimi pesmi pri čemer oblasti niso posegle; če se ne zdi umestno sprejeti ukrepe proti fašističnim hujškanjem, ki so dejansko nasilnost in groboviti v obliki, ki niso sposobni zagotoviti spoštovanja ustavnih načel v imenu predsedstva ministrskega sveta se odgovarja: 1. avgusta t. l. je bilo v vasi Hlodič pri Gmreku tekmovalni štatični gorski holi za trojeje «Capitano Giampiero Zoroteghi», ki ga je organiziral krajevna sekcija mednarodne zveze alpincev. Pritrditev se je udeležilo 22 ekip, od katerih 5 vojaških. Zaključni slovesnost so prisostvovali poveljnik 76. pešadijskega polka in upani občin Beneske Slovenije. Ob 13. uri istega dne so nalepili v Hlodiču in okolici lepake in sporedno manifestacije alpincev in s dodatkom ob 20. uri nastop kroška Rečan, ob 21. plesa. Ples, ki je bil redno dovoljen, ob priliki sagra vs. Jakobca, ki je bila 25. julija t. l. organiziral posebni odbor. Lepaki, ki so jih čitali kroška in tiskati in jih nalepili, so bili nastavljeni brez vednosti organizatorjev tako alpske manifestacije kot plesne zabave. Približno ob 20.50 istega dne je bil imenovanega kroška s župnikom in kaplanom iz Ljes, don Massimo Azeglio in don Rino Marchigem, stopi na plesišče, da bi ponovili pesmi v slovenskem jeziku, ki so jih zapeli 25. julija ob priliki festivala popevk Beneske Slovenije.

Med izvedbo prvega glasbenega dela, ki ga je ob spremljavi zbor pel don Rino Marchig, je večji del občinstva begunj grajal nastop. Zaradi tega, predvsem pa, da bi preprečili motenje javnega miru in ker je že prešla ura predvidena za začetek plesa, ki je bil uradno dovoljen, so dežurni krajevni karabinjerji, ki so intervenirali, povabili pevce, naj prekinje nastop. Tako tore! Po ministrovem odgovoru v imenu vladne policije, ki je fašistično provokacija in za preprečitev slovesnega petja v slovenski vasi Beneske Slovenije bili pravzaprav krivi člani pevskega zbora «Rečan» iz Ljes v domačem župniku don Azeglio Romanom in kaplanom don Markičem na čelu, ne pa fašistični nestrojni. V nedeljo, 5. septembra letos, so na 3. strani našega časopisa objavili izpisek poročila o dogodku, ki ga je dalo vodstvo kulturnega kroška «Rečan».

Odstavek, ki se nanaša na sam inkriminirani dogodek, se v tem poročilu glasi: «Po vseh teh dogodivščinah je končno prišel dan festivala, ki je povsem uspešen. Zdrženje ANA je začelo pripravljati program za naslednjo nedeljo ter se je pri tem poslužilo že obstoječega prirediteljskega odbora, ki je pripravil festival. Društvo «Rečan» je med drugim ponudilo svoj pokal in kolajno, a je bilo vsako sodelovanje grobo zavrnjeno. Nato je odbor tiskal lepake, na katerih je bilo naznanjeno, da bo ob 20. uri nastopil pevski zbor «Rečan» in zbiranje ANA je v to privolilo. V nedeljo jutraj na so se začela nastopja. Razni elementi, ki so prišli iz drugih krajev, so zahtevali, naj se plakati raztržejo. Odbor se je temu uprl in tedaj so se začele sile gorovice, da bodo nastop za vsako ceno preprečili. Zvečer, ko je zbor zapel šele prvo pesem, so ga razgnali z izgovorom, da je njegov čas za nastop mimo in da ni vrsti plesa. Na ta način so trikolristi uspešni v svoji podli nameri.

Po vsem tem je očitno, da je minister Restivo postavil stvari dokaj na glavo. Zakaj? Da bi opravičil šovinistični napad na domači slovenski pevski zbor? Drugače si njegovega odgovora ni mogoče razlagati. Prav gotovo pa diha iz njegovega odgovora pomanjkanje vsake volje, da se beneskim Slovencev-domačinom prizna njihove narodne pravice, med katere sodi tudi petje slovenskih pesmi na domači prireditvi.

Vprašujemo se, kam vodi tako očitno dajanje potu fašističnim trikolristom v Beneski Sloveniji, če se na njihovo stran v posmeh resnici postavljajo tisti, ki so najbolj poklicani, da v imenu toliko razglašane demokracije in krščanskih načel zagotovijo najbolj osnovne svobode svojim državljanom slovenske narodnosti?

P.S. Glede točnosti ministrovih informacij in navedb pa je dovolj zgovorno priča dejstvo, da je domačega župnika don Azeglio Romanina enostavno prekrstil v don Massimo Azeglio.

Ubogi Massimo D'Azeglio (nanj je verjetno mislil), v kakšno nevednost ga je potegnila ministrova kulturna razgledanost.

Lani pred koncem leta je državno podjetje ANAS cesto vendarle asfaltiralo. Jameljci so se nekoliko oddahnili, doberdobska občinska uprava tudi. Vendarle je asfaltirana cesta prinesla novost: povečanje prometa skozi obmejni prehod.

Obmejni prehod pri Jamljah je najkrajša pot s Krasa v Tržič. Po tej poti so Kraševci od nedavnega hodili v nizino, na Laško in to delajo tudi danes. Za prebivalce tržičkega okoliša pa pomeni ta cesta takojšnji pot do jugoslovanskih trgovin v obmejnem pasu. Na jugoslovanskem področju so odprte mesnice, trgovine z živili in bencinska črpalka. Zaradi ugodne menjave lira-dinar hodijo v Jugoslavijo tudi prebivalci tržičkega okoliša. Nekateri se vedno prihajajo v Novo Gorico in v Sempeter skozi obmejne prehode v bližini Gorice, drugi pa so si izbrali krajšo pot na Kras.

Ko je bila cesta prašna se je tega prehoda posluževalo le malo ljudi. Odkar so jo asfaltirali pa se po njej odvija precejšen promet. Skozi ta prehod gredo lahko ljudje le z obmejnimi propustnicami. Odkar so cesto asfaltirali se je promet več kot potrojil. V prvih osmih mesecih lanskega leta je šlo skozi jameljski prehod skupno 49.902 ljudi, v letošnjih prvih osmih mesecih pa so zabeležili prehod 174.246 ljudi.

Povišek gre v glavnem na račun Italijanov. V osmih mesecih 1979 so zabeležili prehod 37.754 Italijanov in 12.145 Jugoslovancev, v enakem razdobju letos pa prehod 158.006 Italijanov in 16.240 Jugoslovancev. Število Italijanov je torej povečalo za več kot štiri-krat, medtem ko se je število jugoslovanskih državljanov povečalo za tretjino. To je tudi razumljivo saj je prebivalstva na jugoslovanskem Krasu malo, medtem ko je na italijanski strani mesto Tržič z zelo gostim naseljenim okolišč.

Se nekaj podatkov. Lani so zabeležili povprečno vsaki mesec pet tisoč prehodov italijanskih državljanov. Prvič so v decembru, ko je bila cesta že asfaltirana, presegli število desetih tisočev in zabeležili 11.602 prehodov. V letošnjih mesecih se je število stalno večalo in v avgustu so zabeležili kar 29.185 prehodov.

Tuči prehodov Jugoslovancev je Prejšnjo soboto in nedeljo je slovenska Kmečka zveza v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev prodajajo pred vhodom na velesej.

Avtobus nas v mraku odpelje proti Karlovcu, starodavnemu mejnemu mestu iz 16. stoletja, ki je bilo avstroogrsko monarhijo pred vdori Turkov. V temni sobi lahko poslušali zložne komentare našega soforja, ki je spremljal nasproti vozeče avtomobile in tovornjake, ki so nas vsi pot spremljali s svojimi močnimi žarometi, mesto dveh je svetil eden, en žaromet je svetil vsi drugi, drugi nizko lito, cesta pa ozka in polna ovinkov, v dolini si lahko le slutiti tok reke Korane, ki teče od Plitvičkih jezer. Končno smo le zagledali svetlobo, električni namreč, in sofer je kar zvil tja, hotelov pa nikjer, le bencinska črpalka, no če je ta tukaj so v bližini tudi hoteli in res smo bili v par minutah pred Hotelom Jezero. Brž smo izstopili in na vratih nas je prijazno sprejel ogromni rjavi medved, nagačen seveda. Ta kraj smo povečevali in se odpravili spat, ne vsi seveda, nekateri so se njunčali in odšli se v plesno dvorano na zabavo a tudi ti junaki niso dolgo zdržali prevelikega hrupa in so se kmalu odpravili spat.

Prebudiš nas je lepo sone zato smo se brž odpravili z avtobusom k jezeru. Obudovali smo velike in male slapove, smaragdnozeleno barvo prosojne vode, kapnike, mostiče, ki so ponekod speljali čez vodno gladino. Bilo je res čudovito in čas je prehitro minil in zopet smo morali na avtobus, da nas popelje v Senj, kjer nas je čakalo kosilo.

Pot po kraškem svetu po obronkih Male Kapelne nam je pokazala marsikatero zanimivost, od suhe kraške pokrajine do rodovitnih planot, pašnikov z ovčami, veliko revščino kakega kraja pa čisto novo naselje, kjer se poraja kaka industrija, pa nebroj partizanskih spomenikov. Končno je se svet prevrnil proti dolini, proti morju in kmalu smo zagledali tudi morje in Senj, starodavno rimsko mesto, mesto dalmatinskih Uskokov, ki so se borili proti beneski republiki. Po kosilu smo si malo ogledali mestce, nekateri tudi grad na Reki, morda izlet po zalivu, ker se ni nikomur ljubilo pohajkovati po dežju, odpravili smo se zato proti domu. Se preden pa se zato proti domu. Se preden pa se zato proti domu. Se preden pa se zato proti domu.

Kosline nas je zopet pozdravilo sonce s svojimi zlatimi žarki, le dena burja pa nam je malo svoj blagoslov pred odhodom čez mejo.

Kljub dežju, kljub trudu in dolgi poti smo se izletniki veselili in polni nepozabnih vtisov vrnil v Gorico in upamo, da se bomo prihodnje leto zopet srečali na kakem podobnem poučnem izletu.

IZ STANDREŽA
Andreja Vižintina ni več

Po kratki bolezi je včeraj umrl v goriški bolnišnici Andrej Vižintina (bolj znan domačinom kot Dreja Vižintina), doma iz Standreže, star komaj 43 let.

Zalostna vest je globoko prizadela svojce, prijatelje, sosačane in znance. Pokojnik izhaja iz znane in zavedne slovenske družine in je bil nad vse aktiven član naše narodne skupnosti in je sodeloval na prostevnem polju in je pred nekaj leti bil član domačega pevskega zbora «Oton Zupančič».

Dobrega in mirnega značaja ter skrbjen in delaven človek je bil pokojnik Dreja priključen in spoštovan v vasi, kjer je tudi šel veliko prijateljev in ceniteljev.

Zadnja leta je bil zaposlen pri riskem občinskem podjetju, prosti čas je se vedno posvetil obdelovanju svojega polja na katero je ostal zvesto navezan.

Po želji svojcev so pokojnika pripejali na dom od koder bo danes, ob 15.30 krenil pogrebni sprevod s smu se brž odpravil z avtobusom k jezeru.

Obdobje prejšnjega leta je bilo za slovensko Kmečko zvezo v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev prodajajo pred vhodom na velesej.

Avtobus nas v mraku odpelje proti Karlovcu, starodavnemu mejnemu mestu iz 16. stoletja, ki je bilo avstroogrsko monarhijo pred vdori Turkov. V temni sobi lahko poslušali zložne komentare našega soforja, ki je spremljal nasproti vozeče avtomobile in tovornjake, ki so nas vsi pot spremljali s svojimi močnimi žarometi, mesto dveh je svetil eden, en žaromet je svetil vsi drugi, drugi nizko lito, cesta pa ozka in polna ovinkov, v dolini si lahko le slutiti tok reke Korane, ki teče od Plitvičkih jezer. Končno smo le zagledali svetlobo, električni namreč, in sofer je kar zvil tja, hotelov pa nikjer, le bencinska črpalka, no če je ta tukaj so v bližini tudi hoteli in res smo bili v par minutah pred Hotelom Jezero. Brž smo izstopili in na vratih nas je prijazno sprejel ogromni rjavi medved, nagačen seveda. Ta kraj smo povečevali in se odpravili spat, ne vsi seveda, nekateri so se njunčali in odšli se v plesno dvorano na zabavo a tudi ti junaki niso dolgo zdržali prevelikega hrupa in so se kmalu odpravili spat.

Prebudiš nas je lepo sone zato smo se brž odpravili z avtobusom k jezeru. Obdobje prejšnjega leta je bilo za slovensko Kmečko zvezo v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev prodajajo pred vhodom na velesej.

Avtobus nas v mraku odpelje proti Karlovcu, starodavnemu mejnemu mestu iz 16. stoletja, ki je bilo avstroogrsko monarhijo pred vdori Turkov. V temni sobi lahko poslušali zložne komentare našega soforja, ki je spremljal nasproti vozeče avtomobile in tovornjake, ki so nas vsi pot spremljali s svojimi močnimi žarometi, mesto dveh je svetil eden, en žaromet je svetil vsi drugi, drugi nizko lito, cesta pa ozka in polna ovinkov, v dolini si lahko le slutiti tok reke Korane, ki teče od Plitvičkih jezer. Končno smo le zagledali svetlobo, električni namreč, in sofer je kar zvil tja, hotelov pa nikjer, le bencinska črpalka, no če je ta tukaj so v bližini tudi hoteli in res smo bili v par minutah pred Hotelom Jezero. Brž smo izstopili in na vratih nas je prijazno sprejel ogromni rjavi medved, nagačen seveda. Ta kraj smo povečevali in se odpravili spat, ne vsi seveda, nekateri so se njunčali in odšli se v plesno dvorano na zabavo a tudi ti junaki niso dolgo zdržali prevelikega hrupa in so se kmalu odpravili spat.

Prebudiš nas je lepo sone zato smo se brž odpravili z avtobusom k jezeru. Obdobje prejšnjega leta je bilo za slovensko Kmečko zvezo v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev prodajajo pred vhodom na velesej.

Avtobus nas v mraku odpelje proti Karlovcu, starodavnemu mejnemu mestu iz 16. stoletja, ki je bilo avstroogrsko monarhijo pred vdori Turkov. V temni sobi lahko poslušali zložne komentare našega soforja, ki je spremljal nasproti vozeče avtomobile in tovornjake, ki so nas vsi pot spremljali s svojimi močnimi žarometi, mesto dveh je svetil eden, en žaromet je svetil vsi drugi, drugi nizko lito, cesta pa ozka in polna ovinkov, v dolini si lahko le slutiti tok reke Korane, ki teče od Plitvičkih jezer. Končno smo le zagledali svetlobo, električni namreč, in sofer je kar zvil tja, hotelov pa nikjer, le bencinska črpalka, no če je ta tukaj so v bližini tudi hoteli in res smo bili v par minutah pred Hotelom Jezero. Brž smo izstopili in na vratih nas je prijazno sprejel ogromni rjavi medved, nagačen seveda. Ta kraj smo povečevali in se odpravili spat, ne vsi seveda, nekateri so se njunčali in odšli se v plesno dvorano na zabavo a tudi ti junaki niso dolgo zdržali prevelikega hrupa in so se kmalu odpravili spat.

Prebudiš nas je lepo sone zato smo se brž odpravili z avtobusom k jezeru. Obdobje prejšnjega leta je bilo za slovensko Kmečko zvezo v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

CESTO SO UREDILI PRED KONCEM PREJŠNJEGA LETA

Po asfaltirani cesti povečan promet skozi prehod v Jamljah na Spodnjem Krasu

V primerjavi z lanskim letom več kot potrojen prehod ljudi - Cesto vzdržuje podjetje ANAS Lani avgusta je šlo čez mejo 6.588 Italijanov, letos pa jih je bilo kar 29.185 - Tudi število prehodov jugoslovanskih državljanov se je povečalo - Kdaj bo moč iti čez mejo s potnim listom?

Dolgo let so Jameljci tarnali, da ni cesta od njihove vasi do obmejnega prehoda asfaltirana in da vozijo po njej številni italijanski in jugoslovanski avtomobili. Avtomobili so dvigali oblake prahu in to je seveda motilo domačine, ki so bili v hišah ob cesti, ko je bilo vreme deževno pa so bile več let zamašne.

Cesto je prva leta po razmejitvi upravljala doberdobska občina, nato je ta prešla v upravo državnih cest. V to kategorijo spadajo namreč vse ceste ki vozijo k obmejnemu prehodu. Državno podjetje pa se ni za cesto zanimalo prav nič in doberdobska občina je morala vrsta let na cesto, ki ni bila več njena last, dovažati kamione gramoza. To je delala ker je pot vodila skozi vas, ki spada v njeno pristojnost.

Lani pred koncem leta je državno podjetje ANAS cesto vendarle asfaltiralo. Jameljci so se nekoliko oddahnili, doberdobska občinska uprava tudi. Vendarle je asfaltirana cesta prinesla novost: povečanje prometa skozi obmejni prehod.

Obmejni prehod pri Jamljah je najkrajša pot s Krasa v Tržič. Po tej poti so Kraševci od nedavnega hodili v nizino, na Laško in to delajo tudi danes. Za prebivalce tržičkega okoliša pa pomeni ta cesta takojšnji pot do jugoslovanskih trgovin v obmejnem pasu. Na jugoslovanskem področju so odprte mesnice, trgovine z živili in bencinska črpalka. Zaradi ugodne menjave lira-dinar hodijo v Jugoslavijo tudi prebivalci tržičkega okoliša. Nekateri se vedno prihajajo v Novo Gorico in v Sempeter skozi obmejne prehode v bližini Gorice, drugi pa so si izbrali krajšo pot na Kras.

Ko je bila cesta prašna se je tega prehoda posluževalo le malo ljudi. Odkar so jo asfaltirali pa se po njej odvija precejšen promet. Skozi ta prehod gredo lahko ljudje le z obmejnimi propustnicami. Odkar so cesto asfaltirali se je promet več kot potrojil. V prvih osmih mesecih lanskega leta je šlo skozi jameljski prehod skupno 49.902 ljudi, v letošnjih prvih osmih mesecih pa so zabeležili prehod 174.246 ljudi.

Povišek gre v glavnem na račun Italijanov. V osmih mesecih 1979 so zabeležili prehod 37.754 Italijanov in 12.145 Jugoslovancev, v enakem razdobju letos pa prehod 158.006 Italijanov in 16.240 Jugoslovancev. Število Italijanov je torej povečalo za več kot štiri-krat, medtem ko se je število jugoslovanskih državljanov povečalo za tretjino. To je tudi razumljivo saj je prebivalstva na jugoslovanskem Krasu malo, medtem ko je na italijanski strani mesto Tržič z zelo gostim naseljenim okolišč.

Se nekaj podatkov. Lani so zabeležili povprečno vsaki mesec pet tisoč prehodov italijanskih državljanov. Prvič so v decembru, ko je bila cesta že asfaltirana, presegli število desetih tisočev in zabeležili 11.602 prehodov. V letošnjih mesecih se je število stalno večalo in v avgustu so zabeležili kar 29.185 prehodov.

Tuči prehodov Jugoslovancev je Prejšnjo soboto in nedeljo je slovenska Kmečka zveza v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev prodajajo pred vhodom na velesej.

Avtobus nas v mraku odpelje proti Karlovcu, starodavnemu mejnemu mestu iz 16. stoletja, ki je bilo avstroogrsko monarhijo pred vdori Turkov. V temni sobi lahko poslušali zložne komentare našega soforja, ki je spremljal nasproti vozeče avtomobile in tovornjake, ki so nas vsi pot spremljali s svojimi močnimi žarometi, mesto dveh je svetil eden, en žaromet je svetil vsi drugi, drugi nizko lito, cesta pa ozka in polna ovinkov, v dolini si lahko le slutiti tok reke Korane, ki teče od Plitvičkih jezer. Končno smo le zagledali svetlobo, električni namreč, in sofer je kar zvil tja, hotelov pa nikjer, le bencinska črpalka, no če je ta tukaj so v bližini tudi hoteli in res smo bili v par minutah pred Hotelom Jezero. Brž smo izstopili in na vratih nas je prijazno sprejel ogromni rjavi medved, nagačen seveda. Ta kraj smo povečevali in se odpravili spat, ne vsi seveda, nekateri so se njunčali in odšli se v plesno dvorano na zabavo a tudi ti junaki niso dolgo zdržali prevelikega hrupa in so se kmalu odpravili spat.

Prebudiš nas je lepo sone zato smo se brž odpravili z avtobusom k jezeru. Obdobje prejšnjega leta je bilo za slovensko Kmečko zvezo v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev prodajajo pred vhodom na velesej.

Avtobus nas v mraku odpelje proti Karlovcu, starodavnemu mejnemu mestu iz 16. stoletja, ki je bilo avstroogrsko monarhijo pred vdori Turkov. V temni sobi lahko poslušali zložne komentare našega soforja, ki je spremljal nasproti vozeče avtomobile in tovornjake, ki so nas vsi pot spremljali s svojimi močnimi žarometi, mesto dveh je svetil eden, en žaromet je svetil vsi drugi, drugi nizko lito, cesta pa ozka in polna ovinkov, v dolini si lahko le slutiti tok reke Korane, ki teče od Plitvičkih jezer. Končno smo le zagledali svetlobo, električni namreč, in sofer je kar zvil tja, hotelov pa nikjer, le bencinska črpalka, no če je ta tukaj so v bližini tudi hoteli in res smo bili v par minutah pred Hotelom Jezero. Brž smo izstopili in na vratih nas je prijazno sprejel ogromni rjavi medved, nagačen seveda. Ta kraj smo povečevali in se odpravili spat, ne vsi seveda, nekateri so se njunčali in odšli se v plesno dvorano na zabavo a tudi ti junaki niso dolgo zdržali prevelikega hrupa in so se kmalu odpravili spat.

Prebudiš nas je lepo sone zato smo se brž odpravili z avtobusom k jezeru. Obdobje prejšnjega leta je bilo za slovensko Kmečko zvezo v Goriško predela autobusni izlet na zagrebški velesej in k Plitvičkim jezerom. Eden izmed udeležencev nam je o tem izletu napisal svoje misli, ki jih spodaj objavljamo. Z urada Kmečke zveze so nam javili, da udeleženci lahko naročijo barvne fotografije iz leta v pisarni vsak dan v uradnih urah.

Vesela družba izletnikov s Krasa, sovedenjske občine, Standreža in Brd je napolnila avtobuse in se skozi prehod pri Rdeči hiši, v oblačnem in nič dobrega obetajočem vremenu, odpravila proti Ljubljani, kjer je bil prvi kratek postanek, nato pa hitro naprej po zeleni Dolenjski, kjer smo obudovali cvetočo ajdo, zelene gozdove in polja.

Okrog 10. ure smo srečno dospeli v Zagreb in si dopoldne ogledali mesto, tržnico in druge zanimivosti v centru. Po kosilu je sledil ogled zagrebške agrokombinata, kjer gojijo predvsem vrtnarstvo za potrebe velikega mesta. Kasneje smo se odpravili na velesej, kjer se je avtobus izpraznil in se je vsak po svoje odpravil tja kamor ga je nesele noge. Lahko si je ogledal razstavo rdečih kmetijskih Maovih misli v kitajskem paviljonu v vsemogljih jeziki sveta ali paviljon ZDA, pozdravljal kakega znanca v italijanskem paviljonu ali pa gledal eksponate afriških, azijskih ali južnoameriških razstav, povsod je velika gnetka in pehanje, na vsakem koraku pa te spremlja regljanje «tik-tak» kitajskih kroglic — Made in Italy, ki jih kramarji iz južnih krajev

VTISI AMERIŠKEGA ČASNIKARJA

Albanija se je izmotala iz fvedalne zaostalosti

Še ni govora o bogastvu, toda brezplačna zdravniška oskrba je zagotovljena vsem državljanom

Ameriški časnikar Robert Cron je nedavno s holandskim potnim listom potoval po Albaniji. Ko se je vrnil, je v časopisu "Time" objavil nekaj svojih vtisov ameriškega časnika, ki bi bil primorani hoditi tako daleč, da bi zvedeli kaj več o razmerah v Albaniji. Kljub temu pa objavljamo nekaj vtisov ameriškega časnika, in sicer zato, da vidimo, kako more poprečni Američan gledati na sodobno Albanijo. Ameriški časnikar med drugim piše:

"Tirana je bila zadnja točka našega skoraj 900 km dolgega potovanja. Skozi Albanijo smo se vozili z majhnim avtomobilom, ki je bil izdelan v kitajski tovarni (Tienca). Edini osebi avtomobili, ki smo jih na cestah srečali, so pripadali ali državnim funkcionarjem ali diplomatom. Kitajski veleposlanik na primer vozi v smeredru, severovzhodniški pa v športnem avtomobilu Alfa-romeo. Vzdrž vse ceste, koder smo se vozili, je napisanih veliko partijskih gesel, gesel, ki so izpisana malone na vsakem mestu, koder potujejo, in sicer na zidovih, na kmetijskih hišah, celo na planinskih jezih. Videli smo tudi gesla, vklesana v skale na planinskih prelazih. Gesla so skoraj vedno ista: 'Živela albanška delavska stranka!', 'Dolgo nam živel tovariš Enver!'. 'Enver Hodža, junak albanskega odpora proti italijanski in nemški okupaciji v času druge svetovne vojne, je dober kandidat za naslov najboljši avtoritativni voditelj na svetu. In vendar je Albanija v 25

Dobil je, kar je iskal

NEW YORK, 17. — Zdi se, da Nobelova nagrada še ni neizpiten dokaz, da je nekdo pаметen. Nobelov nagradjenec William Shockley je dobil Nobelovo nagrado, ker je s skupino sodelavcev prispeval k odkritju tranzistorja. Da je tranzistor danes element izmed izredno pomembnih elementov v elektroniki, ni nikakega dvoma, toda zdaj se, da je njegov izumitelj Shockley bolj enostranski nastojen in da ga muči celo neka manija. Pred dnevi je dobil temu primeren odgovor.

Nobelovec William Shockley že pet let od katerikoli priložnosti vztraja pri svoji trditvi, da so temnopolti ljudje inteligencno nižji od belopolnih. S to svojo trditvijo je Shockley začel nastopati leta 1966, ko je prišel na dan s 'konkretnimi podatki' na osnovi 'primerjalnih študij', ki naj bi bili rezultat 'študij', ko so preučevali stopnjo inteligence pri ameriških vojakih ob vpoklicu v vojsko. Pretežna večina ameriških strokovnjakov odklanja to neumno teorijo in Shockley ima na svoji strani edino enega bolj znanega ameriškega znanstvenika, Arthurja R. Jensa, s kalifornijske univerze. Ker je tako osamljen, se izgovarja, da mislijo tako kot mišlino, on tudi drugi znanstveniki, ki da pa nimajo poguma to potrditi. Na zadnjem zasedanju ameriškega združenja psihologov pa je Shockley dobil to, kar je zaslužil. Napadli so ga mnogi člani ameriške znanstvene akademije, večerj pa mu je dr. Edward C. Scanlon, ki je znan ameriški psiholog in raziskovalec, zabrusil v obraz, da je 'erasti in hkrati tudi 'paranoik', to se pravi neuravnotežen. V obraz mu je tudi rekel, da imajo njegove teorije 'fasiistično in nacistično osnovo'.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pustite sodelavce pri miru, ker so že tako nerazpoloženi. Več zaupanja v mlajše sile. BIK (od 21.4. do 20.5.) Vse bo šlo prav, če ne bo posegel vmes kak predstojnik. V družinskem nesporazumu boste igrali vlogo sodnika. DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Tudi če ne boste o stvari popolnoma prepričani, jo branite. Prijeto vzdušje za sodelovanje. RAK (od 22.6. do 22.7.) Vsestransko zadoščenje v poslovnih zadevah. Vse okoli je doživelo velike spremembe.

DRUGA KNJIGA

UKANA

Umikali so se za drugimi, ker brigada ni nameravala sprejeti borbe. V smereje sklanjatega pobočja nad njimi je useljala mina. Marko se je pognal v zakon, čeprav je šla kolona naprej in tovariši niso pogoledi. Smejali so se mu, ko se je pobiral in vlek eno nogo za seboj, kot ne bi bila njegova.

Minometov se je bal. Pred letom dni mu je prva mina, ki je padla na položaje — čeprav je bil dobro skrit in precej zadaj — nasekajala krače od gležnjev do rtičnice, da je šel zadaj šepal in vlek eno nogo za seboj, kot ne bi bila njegova.

Ne čudno, da imamo toliko ranjenih, saj bežate, kot bi svabi streljali z repo, je robantil in jih, opiraje se na palico, skušal dohiteti.

Nebo je temnelo in usul se je gost dež. Zdal so bili že visoko v gozdnatem pobočju, in streljanje zaščitne enote, ki je zadržala Nemce, je polnjavalo.

Jejovica, mati partizanov, jih je spet vzela v svoje naročje. Šli so po poti brigad. Na jash je bila trava pogazena in odtisi konjskih kopit so bili še sveži. Čim bliže so bili divizijskim enotam, tem večje zadovoljstvo jih je navdajalo.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ
DEMETRIJ CEJ RAZSTAVLJA V TRŽAŠKI KNJIGARNI

Na Goriškem, kjer so zrasti in koj po prvi svetovni vojni uspešno delovali Spaccan, Pilon in Čargo, je pozneje, po njih odselel v dobi fašizma, nastala v slikarstvu občutna praznina. Dokaj pozno jo je zapolnil Saksida. Po drugi vojni pa se je le polagoma utrjevalo ustvarjalno nadajevanje med starejšim in novim že povojnim rodom slikarjev. Med poslednjimi danes prav gotovo najvidnejše izstopa lik Demetrija Ceja.

Visoko kakovostno raven, na kateri ustvarja svoja napredna zasnova platna, sedaj, od konca tega meseca, lahko spoznamo, če si ogledamo njegovo novo razstavo v Tržaški knjigarni. Omejen prostor sicer ne dovoljuje popolnejšega prikaza slikarjeve dejavnosti, jo pa v desetih dobro izbranih podobah iz zadnje dobe vendarle dovolj značilno odkriva tudi manj razgledanim poznavalcem našega slikarstva.

Cej je vsekakor vztrajen iskalec novega. Ko pa le-to najde, in odkrije morda tudi v že poznanem, isto nato še pogloblja, da se dokoplje do novih likovnih spoznanj.

Poudarek bistvenega v razvojni smeri Cejevega izraza pa ostaja stalno enakomeren. Raste le sila razmaha ustvarjalnega utripa, ki posebno prodorno pronicava v večmestski podobi 'Tržaška pokrajina'. Je to živo razgiban dramatičen in likovno simbolčen prikaz narodno mešanega ozemlja, kjer umetnik našo borbeno prisotnost ponazarja z negativnimi odtisi 'flamov' rotacijskih matric 'Primorskega dnevnika'. Ne ohranja pa v tej veliki silki tistega verjetnostnega videza prostora v porazdelitvi svetlih in temnih površin, kot to zasledimo v ostalih slikah obmorskih mest in podobnega, razen v novem poskusu polimaterično izvedene podobe, posejane z belimi polistirolskim zrnom. Ako je prej omenjeno veliko platno dokumentarno muzejsko delo, so slike z znano Cejevo motiviko mest ob nabrežjih, nad katerimi visi tekočo sonce ali luna, prav gotovo bolj zanimanje našega bolj izobraženega občinstva. V teh intimno občutenih podobah v mesečni tehniki, uspe Cej tenkočutno zajeti in povezati prepreštevajočih zidov stebrov v romantično mešanico stvarno podobnega in povsem neznanega v arhitekturnem smislu. Prav to pa vzbuja v nas zadovoljen občutek fantastične pravljice, ki obdobja odločno duhovno pámirjuje in vžarodstva.

MILKO BAMBIC
Namesto v vojsko s kitaro po zaporih
LOS ANGELES, 17. — Kakor smo pred dnevi brali, se je letos v Zahodni Nemčiji izreklo proti službenju vojašnice nič manj kot 14 tisoč vojaških obveznikov. Raje kot da bi obekli vojaško suknjo, so pripravljali služiti kjerkoli v kakšni civilni službi.

Tega mnenja je bil tudi znani boksaer Clay, ki se še sedaj otepa s posledicami tega svojega sklepa. Tega mnenja je tudi eden izmed članov znanega ameriškega ansambla 'Beach Boys' Carl Wilson.

Leta 1967 so Carla Wilsona poklicali k vojakom, vendar se je moč temu očno uprl, ker da je proti uniformi in proti vsakršni obliki vojne. Rekel je tudi, da mu vest ne dopušča, da bi ubijal ljudi. Tedaj se je začela dolga pravda, ki se je zaključila najprej s predlogom, da bi naj pevec Wilson namesto vojske vršil ustrezno službo v neki vojaški bolnišnici. Toda Wilson je tudi to odklonil, ker da 'praznjenje nočnih posod' ne predstavlja njemu ustreznega dela. On je doma v glasbi in zato naj se njegove sposobnosti upoštevajo. Predlagal je, da bi v času, ko bi moral služiti vojsko, potoval od zapora do zapora, od bolnišnice do bolnišnice, od sirotišnice do sirotišnice in povsod bi ob spremljavi svojega ansambla igral, pel in zabaval jetnike, sirote in bolnike. Lahko pa bi tudi poučeval glasbo.

Njegov predlog so mnogi sodniki odklonili, Wilson pa je vztrajal in končno našel v okrajnem sodniku Harryju Pregersonu človeka, ki ga je razumel. Okrajni sodnik Pregerson je izjavil, da je dobil pisma mnogih direktorjev zaporov, ki povsem soglašajo z idejo Carla Wilsona.

Horoskop
LEV (od 23.7. do 22.8.) Dan bo prinesel veliko novega. Napetost zaradi nekega nesporazuma. DEVICA (od 23.8. do 23.9.) Ne delajte si utvar, kajti zaslužke ne bo lahek. Za čustvene zadeve bodite brez skrbi. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Obetajo se vam jasnejši dnevi, vendar vse ne bo šlo gladko. Bodite dojemljivi za tuje želje. ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Pazite na tiste, ki bi radi ziveli brez dela. Razčistili boste neko zapleteno zadevščino. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Dan bo vsestransko pozitiven, čeprav se to v začetku ne bo zdelo. Preveč se lahkomišlji. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Močno ste se zapletli v zadevo, ki bi je ne bili smeli začeti. Išcite mir v družinskem krogu. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne popustljivi bodite proti tistim, ki jim ni delo. V družini se obeta spornost. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vaši predstojniki bodo proti vašim pobudam, vi pa vztrajajte pri njih. Majši sledijo zgledi starejših.

val pomirjevalno. 'Kot listja in trave nas je. Toliko nas še ni bilo na Jevlovič.' Od Svaruna, ki je jahal na sestaneke v divizijski štab, so zvedeli, da je brigada na položaju na vzhodnem grebenu nad planino. V Drenovem bataljonu so se jih vsi razveselili. Vojka, Primoža in Ano so našli ob majhnem ognju pod sotorom, razpetim med tri debela. Greli so se in se sušili. Keča pa je cmaril govejo kri v veliki italijanski posodi, ki je bila za tri običajne menaže. Pravkar se je vrnil iz kotelne — tam je bataljonski mesar pobil močnega bika, on pa je prvi prestregel curek črne krvi, ki je brizgnila z vso močjo iz živali, da je bila zajetna posoda na mah polna goste, penaste tekočine. Vsi so ga hvalili in se mu priporočali. Kazal je močne, bele zobe in mešal sesirjeno tekočino, ki se je lepila na dno posode, temnela ter počasi postajala trda in krhka. Manerci so segali starim znancom v roke in prisideli k njihovemu ognju. Blisku je šlo na smeh ob pogledu na žareče oči, ki so zrle v posodo z dehtečo dobroto. 'Kaj pa spet paca Bosanec?' je zavil Marko nos. 'Kri cmarji,' je dejal Vojko. Marko je zmajal z glavo. 'Ta ima rit brez dna. Jajca pa je najbrž že med potjo pojedel kar surova.' Keča, ki je vedel, da njegovim zbadljivkam ni kos, ga je samo prezrljivo pogledal, odstavil kotlič, ga položil na kamen, izvelkel žlico in pokusil. Obraz se mu je razlezel od ugodja. 'Dobra je. Kar jejmo, fantje! Pokusite tudi vi,' je povabil prihalec, seveda le zaradi lepšega. Zahvalili so se, češ da prihajajo iz doline. 'Seveda, vi jeste v brigadnih kuhinjah, pa vam ne diši četni komunizem,' jih je podražil Keča. Marko se je ježno nakremžil: 'Imam drug okus in drugačne organizacijske sposobnosti...'

V torek, 21. t. m. ob 20.30 bomo imeli v Kulturnem domu v gosteh pevski in plesni ansambl 'Koča Racin' iz Škopenja. Ansambl, ki je trenutno še na turneji po Zahodni Nemčiji, bo med kratkim postankom v Trstu priredil za tržaško občinstvo celovečeren nastop

NA NEDAVNI PROSLAVI OB TRIDESETLETNICI VSTAJE V JUGOSLAVIJI
Veterani legendarne bitke na Sutjeski so se spet srečali in obujali spomine

'Tam gori mi je padel brat - Nekoliko više sem bil dva dni kot ranjenec privezan za bukovo vejo' - Bratranca sta se rešila, ker je slepi Slavko nosil Miloša, ki je izgubil obe nogi

Dan pred veliko svečanostjo in odkritjem spomenika borcem, padlim na Sutjeski, smo sedeli pred hotelom na Tjentištu. Doli, na livadi, so vrtili vola na raznju. Polkovnik Rade Kovačević, nekdanji vodni delegat v tretji krajiški brigadi je obrnil pogled s tega prizora, se nasmejal in rekel: 'Pred 28 leti pa sem imel jaz tu zmenek s pošastjo, ki ji je bilo ime lakota!'

Tedajni delegat voda in njegovi tovariši so, čeprav preglašeni in utrujeni, strli nemški polk na Balinovcu, na gori v smeri Kalinovca. Slavna tretja krajiška brigada je v tej bitki imela samo 12 ranjenecov.

Drugi veteran s Sutjeske Iva Krstić-Kika je po dolgem molku vendarle spregovoril. Zagledal se je v stene, ki so se dvigale izza obraslih gora na drugem bregu Sutjeske, in rekel: 'Tam mi je padel brat. Malo više, tam zgoraj pa sem bil dva dni in dve noči privezan na vejo bukve. Bil je to edini način, da se ranjenici rešijo pred podivjanimi hitlerjevci in njihovimi psi. Na srečo je bilo že prej ozelenelo in sem imel vsaj listja, da sem lahko kaj stlačil v želodec.'

Prav pred začetkom ofenzive je bil partizan Kika obiskal mater v Katunu, dan hoda od Sutjeske. Tam so ga bili presenetili četniki, vendar jim je zbežal. Od daleč pa je gledal, kako mu sežigajo mater. Četnikom je poveljeval njegov stric. Tu je bil tudi general Milenko Okiljevič, nekdanji poveljnik prvega bataljona X. brigade, eden od organizatorjev proslave na Sutjeski. Nekdo je vprašal: 'Tovariš general, če bi vam bil tedaj nekdo rekel, da boste čez 28 let sedeli tu ob kavi, kaj bi mu bili odgovorili?'

'Raje vprašajte, ali je bilo sploh možno, da bi nekemu kaj takega padlo v glavo' — je odgovoril general. — Lahko pa rečem, da smatram vse tisto, kar sem od tedaj preživel, kot nekakšen dodatek k življenju. Ker pa, kot vidite, vendarle danes sedim tu, vam lahko rečem, da sem srečen, da je tako. To pa ne le zaradi tega, ker sem živ ziv, pač pa ker je ziva Sutjeska. Nisem pesnik. Da bi vam tega ne pojasnjeval jaz, naj vam to obrazloži polkovnik Nikolič, ki prav gotovo ve, kaj sem hotel s tem reči.'

Polkovnik Desimir Nikolič je poveljnik neke enote JNA, ki se je formirala na Tjentištu zaradi snemanja filma o peti ofenzivi. Vojaki v partizanskih ali nemških uniformah, oboroženi z orožjem, ki je bilo nekod zajeto sovražniku, so sodelovali pri snemanju, pa čeprav večina od njih ni imela do tedaj niti pojma, kako se snema film.

Nekje okoli 10. julija je bilo jasno, da spomenik in velika ploščad okoli njega ne bosta pravčasno dokončana. Zato so poklicali na pomoč vojsko. Enota polkovnika Nikoliča je prostovoljno pristala, da delala tudi brez ukaza svojega poveljstva. Vojaki so delali od sončnega vzhoda do sončnega zahoda. Tudi hrano so jim prinašali na

RAZPIS ABONMAJA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V TRSTU

ZA SEZONO 1971-72

- Repertoar za abonente:
1. Bertolt Brecht: BOBNI V NOCI (drama ali komedija)
 2. Jovan Sterija Popović: KIR JANJA (komedija)
 3. Wilder, Williams, Jones: AMERIŠKI VEČER (tri enodejanke)
 4. Sergej Verč: KO LUNA SKILI Z DESNIM OČESOM IN JASE VELIKI VOZ (drama)
 5. Commedia dell'Arte — Dušan Jovanović: IGRA O TREH RO-GONOSCIH (komedija)
 6. GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE
 7. GOSTOVANJE MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANSKEGA

Vrsta abonmajev:

- Red A (premierski)
- Red B (prva sobota po premieri)
- Red C (prva nedelja po premieri)
- Red D (mladinski v sredo)
- Red E (mladinski v četrtek)
- Red F (okoliški, popoldanska predstava na dan praznika)

Cene za abonente:	premiera	ponovitve
Parter I (sredinski sedeži)	13.500 lir	7.000 lir
Parter II (ostali sedeži)	9.500 »	6.000 »
Balkon	4.000 »	3.000 »
Okoliški abonma	7.000 lir	(preskrbljen prevoz)
Mladinski abonma	2.000 »	
Invalidi	2.000 »	(za katerokoli vrsto abonmaja)

SG v Trstu razpisuje, razen premiere, tudi družinski abonma, ki omogoča družinam skupni obisk z enim samim osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji družinski član doplača 2.000 lir. Abonmaje vpisujemo vsak dan, razen ob praznikih in ponedeljkih dopoldne, v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Franciška 20, tel. 61-792, od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19. ure. Plačljivi so v dveh obrokih do 1. februarja 1972.

Dosedanje cenjene abonente prosimo, da potrdijo svoje abonmaje do srede, 22. t. m. Samo do tega dne jim bomo lahko zagotovili njihove lanske sedeže.

Mogočni spomenik padlim na Sutjeski, delo mladega kip. Živkovića

gradbišče. Vrednost dela, ki so ga opravili, se cenj na pol milijarde starih dinarjev. In tudi cesto, do go nekaj kilometrov. Enota kape-nama Kordića pa je uredila grob Save Kovačevića.

Zadnjih nekaj dni je neprestano deževalo. To je močno oviralo delo. Vojaki so bili po ves dan na dežju, zvečer pa niso imeli, kje se posušiti. Odkar so prišli na Tjentište, so živeli pod šotori. Zdelo se je, da niti vojakom ne bo uspelo dokončati spomenika. Tistega dne, ko je napravil spomenik, pa je tekal z enega konca na drugega in priganjal.

Polkovnik Nikolič je opazoval gradbišče z neke vzpetine, ves tih in zamišljen, kot strateg v trenutku, ko se odloča zmagi. Konec

(Nadaljevanje na 6. strani)

tistih, ki so pobegnili; potem nas je izdal, da se umikamo Čet gorovje. Jaz pa voham...

'Kaj vohaš?' mu je Blisk segel v besedo in se ozrl v njegov prevežane oči, ki so se skrivnostno lesketale.

Oriov se je naslonil na smreko in si obrisal kaplje v obraza, ki so padale z drevesa. Nenadoma mu je postal žal za besede, ki jih je izrekel. Nezaupljivo je pogledal Bliska. Grenkoba, ki mu jo je prizadela Ana, še ni skopnela iz njegove duše. Ni se prebodel, da ga je odbila, ker je bil prene-roden

'Vsak dan slabše spim. Čeprav je Dren komandant, oba odgovarjava za ljudi,' je okolišil Oriov.

'Kaj vohaš, Oriov? Lahko mi poveš iz srca. Vse bo ostalo med nama, tukaj, zakopano v tla, če je treba,' mu je pomagal Blisk.

'Pa bo res ostalo? Kar bom povedal, naj ti bo samo v premislek.'

'Drži,' mu je Blisk udaril v roko. 'Sumim, da je Gorazd gestapovec, pa me skrbi za ljudi,' je z drhtečim glasom izustil Oriov.

Blisk je zozil obrvi, ustnice so se mu stisnile in pogled se mu je zmrčal. Oriov mu je očivil misel, ki jo je šljal še od brigadnega komisarja, a jo je na tihem zavrčal.

'Sumljivo sta se izmuznile iz nemških rok, ko so bili vsi postreljeni. Sumim ga, da je on poskušal ugrabiti Ano.'

'Kaj pa Nac?'

'To je nepomemben kmečki teras, s katerim si ne morejo dosti pomagati. Zame je najvažnejše tole: tisto noč, ko je bila dekle napadena, je med prvimi prihitel k nji in vsi so ga videli, ko jo je pomagal nositi na stezo.'

Nebo se je spet zaprl, votlo je zagrmelo nad njima in ulil se je dež. Stisnila sta se pod smreke.

'Tudi z Drenom so težave. Na Pokljuki je zgubil živce. Teži ga krivda, da je pogubil bataljon. Biede v snu, vpije, vsi slh se požene pokonci, napravi nekaj korakov in pade. Gorazdu naseda in sumnji Gabra. Ta mu vzbuja spomin na goreči bo-

NA EVROPSKEM PRVENSTVU Reprezentanca Jugoslavije v finalu

ESSEN, 17. — V prvi polfinalni tekmi letošnjega evropskega košarskega prvenstva si je Jugoslavija gladko in brez posebnih težav priborila pot v veliki finale in si je tako že zagotovila najmanjši srebrni kolajno. Z odlično, silovito in duhovito, predvsem pa učinkovito igro je premagala Poljsko z visokim izidom 100:75 (31:36).

Začetek tekme sicer ni bil posebno obetajoč, saj so Poljaki s hitro igro povzročili »plavim« precej težav. Toda Jugoslavo ni kmalu razgrajali, čisto je vneto polnil nasprotni koš (zaostajali pa niso niti drugi) in Poljaki so kmalu popustili. Že ob polčasu je bilo jasno, da zmaga Jugoslavom ne more uiti in tako je tudi bilo. Nekaj minut pred koncem je Zvezica poslala na igrišče celo drugo »garnituro« in tudi ta je zadostovala, da so Poljaki zapustili igrišče s sto točkami v svojem košu.

V drugi polfinalni tekmi je Sovjetska zveza premagala Italijo s 93:66 (48:29).

V velikem finalu se bosta torej v nedeljo potegovali za prvo mesto Jugoslavija in Sovjetska zveza, v malem finalu pa za tretje mesto Italija in Poljska.

Ostali izidi
za mesta od 5. do 8.:
Bolgarija - Španija 95:84 (50:42)
Češkoslovaška - Romunija 87:74 (54:38)

za mesta od 9. do 12.:
Z. Nemčija - Izrael 99:76 (48:31)
Francija - Turčija 82:60 (41:26)

V prihodnjem kolu se bo za peto mesto ČSSR srečala z Bolgarijo, za sedmo mesto Španija z Romunijo, za deveto mesto Zah. Nemčija s Francijo in za enajsto mesto Izrael s Turčijo.

DOMAČI ŠPORT
DANES
SOBOTA, 18. SEPTEMBRA 1971
NAMIZNI TENIS
SŠI
15.00 v Nabrežini
Naraščajniki in mladinci
...
BLIŽANJE
SŠI
20.30 v Zgoniku
Drugi del tekmovalja
...
NOGOMET
ZAČETNIKI
15.30 v Padričah
Breg - Edera
...
15.30 v Bazovici
Zarja - Zaule
...
NARAŠČAJNIKI
15.00 v Ločniku
Ločnik - Juventina
...
JUTRI
NEDELJA, 19. SEPTEMBRA 1971
NOGOMET
TROFEJA ŠD ZARJA (polfinale)
10.30 v Bazovici
Ponžana - GMM
...
16.00 v Bazovici
Zarja - Breg
...
MLADINCI
12.15 v Trstu, Sv. Sergij
Cremcafe - Gaja
...
10.30 v Padričah
Breg - Don Bosco
...
10.00 v Ločniku
Ločnik - Juventina
...
PRIJATELJSKI NOGOMET
15.00 na Proseku
«stari» - «mladi»
...
ODBOJKA
SŠI
9.00 na Opčinah
Moški finalni turnir
...
NAMIZNI TENIS
SŠI
9.30 v Nabrežini
Člani in članice ekipno
...
14.00 v Nabrežini
Mešane dvojice
...
15.00 v Nabrežini
Vse ostale discipline
...
KOŠARKA
MEDNARODNI TURNIR
10.00 v Wrocławu (Poljska)
Nastopa tudi Bor

V OKVIRU 12. SLOVENSKE ŠPORTNIH IGER Med odbojkarji zmage favoritov V Gorici lepe tekme v ping-pongu

Odbojka na Trzaskem
Prvi dan izločilnih odbojcarskih tekem 12. slovenskih športnih iger ni prinesel nobenih presenečenj. Nosič skupin Polet A in Škamperle sta postala prva finalista.

Škamperlovci so premagali Breg, ki je v prvem izločilnem nastopu iz lahkega odpravlil neizkušene odbojkarje Vesne. Najbolj izenačena tekma večera pa je bila gotovo med Poletom B in ekipo Kras - Sokol B. Izkušnost Franka in pomoč nekaterih drugih mladih Kraševcev ni zalegla, da bi spravili na kolena mlade Opence pa čeprav so zgubili z minimalno razliko in bi bil lahko rezultat tudi obraten.

Tekmeška dela ni imel niti Polet A v spopadu s Poletom B. Neubaer ter drugi so zmagali brez večjega naprejšanja in to kljub temu, da so se mlajši društveni tovariši vrgli v boj z vso prizadevnostjo.

POLET A: Neubauer, Wilhelm, Peterlin, Kapelj, Sanci, Gustin, Kosta in Persinger.
POLET B: Krizman, Sosti, Gec, Kriznič, Hrovatin, Ferluga in Morpurgo.

KRAS - SOKOL B: Kraz, Grilanc, Simoneta B. in Z., Milic L. in R., Paškulin, Kobal in Zadnik.
VESNA: Tence, Caharija, Devet, Vizin, Perisutti, Antonin, Umar in Puric.

BREG: Grigic, Zerjal V., B. in V., Lovrih F. in V.
ŠKAMPERLE: Furlan, Plesničar, Jurkic, Furlanec, Orel in Mijot.

Rezultati:
Polet B - Sokol - Kras B: 2:0 (15:13, 15:13)
Breg - Vesna 2:0 (15:2, 15:5)
Škamperle - Breg: 2:0 (15:7, 15:10)
Polet A - Polet B: 2:0 (15:4, 15:5)

Sinotiči so v drugem kolu moškega odbojcarskega turnirja dosegli še te izide:
Dom Gorica - Kontovel 2:0
Cankar - Brda 2:0
Kras - Dom Gorica 2:0

V nedeljo bodo odigrali na stadionu «1. maja» v Trstu v okviru tega turnirja naslednje tekme:
10.00 Cankar - Kras-Sokol
9.00 Kras-Sokol - Škamperle

MLADINCI
1. Boris Morel
2. Marko Klanjšček
3. Damjan Klanjšček
ČLANI (dvojice)
1. Igor Komel
2. Rudi Pavšič
3. Dario Princič
4. Damjan Klanjšček
ČLANI (ekipe)
1. Dom A (I. Komel in R. Pavšič)
2. Dom B (D. Klanjšček in B. Morel)
ČLANI (dvojice)
1. Dom A (I. Komel in R. Pavšič)
2. Dom B (D. Klanjšček in B. Morel)
3. Dom C (M. Klanjšček in D. Princič)

MESANE DVOJICE
1. Dom A (I. Komel in E. Bensa)
2. Dom B (R. Pavšič in L. Mikluš)
3. Dom C (D. Klanjšček in F. Mikluš)

Sedaj, ko so imena goriških finalistov znana, lahko posledimo, kakšne so njihove možnosti v finalnem turniru v Nabrežini.

Nikakor ne moremo računati na to, da bodo ponovili uspeh zadnjih SŠI, ko je bila Mirjam Devet prvič med članicami. Igor Komel prvič med mladinci in peti med člani. Letos bo v goriških vrstah nastopilo mnogo novih tekmovalcev, za katere bodo SŠI lepa preskušnja za bodoče nastope. Poleg mladih pa bodo nastopila tudi dva evropskega igralca Igor Komel in Rudi Pavšič, ki je dolga leta branila Domove barve. Na žalost bosta odsotna Lucijan Černic in Boris Černic (vračniski rok). Kljub temu smo prepričani, da se bodo igralci goriškega Doma v Nabrežini dobro odrezali.

NOGOMET
Monfalcone - Gaja 3:0 (1:0)
STRELICI: v 5. min. Carniglia, d. p. v 10. min. Zucchini, v 30. min. Bones.

MONFALCONE: Pin, Zanolla, Falanga, Leone, Zossi, Porcini, Bones, Jelenc, Carniglia, Recupero, Zucchini.

GAJA: S. Grigic, L. Miklovič, Guštin (Brass), I. Grigic, Crisani, Razem, Romanazzi (Di Leonardo), Verše (K. Marc, D. Miklovič (Rovereto), Krizmanič (Grisoni).

Mladinska enajsterica Gaje je odigrala prijateljsko srečanje v Trzinu proti Monfalconcu. Po predvidevanju so zmagali domačini, ki so bili od vsega začetka v prednosti. Gajevci so se sicer trdnostno borili, niso pa bili kos razigranim domačinom, ki so presenetljivo zaradi dobre tehnike in telesne priprave.

V prvem polčasu so trziški nogometaši dosegli le en gol, medtem ko so bili v drugem delu igre uspešni še dvakrat.

Gajevcem je srečanje služilo kot

NOGOMET V TREH PRVENSTVIH Primorska moštva v borbi za točke

V 2. kolu SNL in ZCNL
Drugo kolo SNL in ZCNL je bilo za primorske enajsterice precej uspešnejše kot prvo, saj so osvojile 4 točke več. V SNL sta Koper in Izola izbrla 3 točke od 4 možnih, primorski predstavniki v ZCNL pa so osvojili celo vse možne točke (zaradi dveh primorskih derbijev 6:0). Sicer pa so bili tudi tokrat strelci slovenskih ligevalov dobro razpoloženi. Zanimivo je, da so dosegli prav toliko golov kot v prvem kolu (57), vendar v nekoliko drugačnem razmerju: 23 v SNL, 15 v ZCNL in 19 v VCNL.

Koper je gostil eno boljših ekip SNL, Aluminij iz Kidricevca, in ga je z golom Malkoča tesno premagal, kar pa še predstavlja za začetek važen uspeh. Razveseljivo je, da ni obramba Koprčanov niti enkrat končila pred »atomskim« padom gostov, ki je v prejšnji tekmi naslil Silivici kar 8 golov.

Spodbudna vest je prišla tudi iz izolskega tabora. Izolani so igrali v Velenju, kjer so tamkajšnjemu Rudarju odvzeli točko. Končno se je tudi izolski napad prebudil in svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

V Novi Gorici so Vozila premagala Piran. Tekma je bila, v glavnem zaradi vročevrtnih Novogoričanov, precej razburljiva, tako da bi odločujoči sodnik izključil najmanj dva izmed njih. Neprimerno mirnejše Pirančane, ki so imeli boljši del ekipe v napadu, z odličnim Lokasom in strelcem gola Moratom, je pokopal nezanesljiv vratar Sovdat, saj bi lahko gola Petrovčiča in Bučana obranili.

V drugem primorskem derbiju so v Tolminu domačini srečno premagali Adrio, ki je prikazala spet razmeroma dobro igro in bi zaslužila vsaj točko. Prvi polčas se je končal neodločeno po golih Piščanca (A) in Lešana (T). V drugem polčasu pa si je sodnik Kalin iz Ajdovščine izmislil enajstmetrovko v svojo igro kronal z goloma V. Gregorčiča in Santina. Uspeh v gosteh je pomemben za vrnitev samostojne ekipe, ki je od 18. aprila, ko je v Ljubljani remizirala z Mercatorjem, doživljala na gostovanjih same poraze.

tel; tudi to slabo vpliva nanj.
«Kako pa je iz Gabroma?» je suho vprašal Blisk.
«Pasejo ga, da ne more napraviti niti koraka vstran. Bolim se, da ga bo Jelen, ki je hudo živčen, pritisnil.»
«Opazuje jih in bodite previdni. Tudi Gorazda. Če je še tako premeten, se bo kmalu razgalil; če ni kriv, pa se bo prav tako pokazalo.»
«Motiš se, Blisk. Njemu ne prideš blizu. Primož, Voljo in Pajk in še nekateri drugi, ki jih je bil sprejel v partijo, so slepno navezani nanj. Prepričan sem, da bi izginil vsak, ki bi ga odkrito osumil. To je žalostno in nevarno. Zame, namestnika, se komaj zmenijo, če pridem v četo. Okoli njega pa se zbirajo kot otroci okoli očeta. To mi sicer ne bi bilo mar, če bi bil fant zanesljiv; če pa ni naš, bo hudič... Najbolje bi bilo, če bi take spravili iz bataljona.»
Blisk je molče poslušal. Orlov namigi so se mu zdeli zdaj pretirani, zdaj utemeljeni; kakorkoli jih je jemal, mu je razum narekoval dvojno previdnost. Nič pametnega mu ni prišlo na misel. Moral se bo posvetovati s Pemcem in Maksom ter čakati na razvoj dogodkov.
Drena sta našla pri mitraljezi četi, kjer so popravljali zaklep težke brede, ki se je rad zaskočil. Pridružili se jima je in skupaj so zavili v gozd, malo stran od položajev, da bi se v miru menili.
«Kako se ima Gorazd?» se je poznal Blisk.
Dren je vprašujoče pogledal.
«Nekaj dni potem, ko se je vrnil v bataljon, je motovilil. Kot bi se zbujal iz omotice. Pravzaprav nič čudnega. Zdal si je opomogel. To je človek posebne vrste. Glavo dam zanj, roko v ogenj, če hoče. Prepričan sem, da se je vrnil naš.»
«Saj ni nihče rekel, da mu ne bi zaupali.»
«Raje mi spravite Gabra iz bataljona. Tako me gleda, da bi me najraje z očmi prestrelil. Midva z Jelenom sva v tem bataljonu njegova vest. Zaman se pretvarja, ne more skriti, da se nas boji.»
«Ali se ti ne zdi, Dren, da mu morda terenski vosovci de-

lajo krivico; nič otipljivega nimajo zoper njega.»
«Nimajo in imajo.» je zamisljen odvrnil Dren. «Nekateri pravijo, da so vse akcije, ki si jih je sam zamislil in sam izvajal, uspele. Kadar pa ga ni bilo z njimi, so največkrat padli v zasedo ali pa so doživeli kakšno drugo presenečenje. Nekateri vplivne osebe na pokrajinskem komiteju so ga ščitile. Vos je moral odstraniti iz svojih vrst človeka, ki je Gabra sumil in obremenjeval.»
«Zaradi golih sumničev ga ne moremo zapreti. Poslali so ga v brigado, k vam, ki ga poznate. Opazujte ga.»
Blisk se je poslovil in se vrnil v Borutovo četo, kjer je sklical najzanesljivejše komuniste in se pomenil z njimi glede nadaljnjih ukrepov v zvezi z Ano in Gabrom. V boji, ki so bili na vidiku, je bilo pričakovati vsakovrstna presenečenja. Fantje so sumili Naca. Zato ga je Blisk po sestanku zaslusal.
Odmaknil se je v globel nedež od položajev in počakal. Tja sta mu pripeljala Voljo in Travnikarjev. Nac je bil presenečen, ko je stopil Blisk izza skale in je ostal sam z njim. Spremljevalca sta se oddaljila z orožjem v rokah za pol strelja daleč v gozd. Iz njegovega pripovedovanja je Blisk zvedel tisto, kar je bil povedal Orlov. Senca suma je padla na Gorazda. Po kratkem navzkrižnem zaslusanju, ki ga je na videz topi fant uspešno prestopal, je bil Blisk tam, kjer je bil prej.
Hotel je govoriti z Gorazdom. Imel je pisмено izjavo, ki jo je bil Gorazd podal že brigadnemu komisarju. Te okoliščine so omajale vse njegove obveščevalne načrte.
Počakal je ob ognju pri Nandetu in pokosil skupaj s fanti čisto juho z velikim kosom mesa. Naposled je prišel kurir povedat, da se je komisar vrnil iz brigadnega štaba.
Blisku je bilo malce tesno, ko sta se z Gorazdom oddaljvala od položajev čete in utonila v deževnem gozdu. Zavoljo besed Orlova je bil za vsak primer vtaknil nabito pištolo v hlačni žep.
Naslonila sta se vsak na svoje drevo in Gorazd je začel sam od sebe pripovedovati vse, kar je Bliska zanimalo. Blisku je vendar toliko zaupal, da je grenko in razočarano pripomnil:

«Ne verjamemo mi. Bolje bi bilo zame, če bi bil lagal...»
Blisk ga je dolgo in nepremično gledal in poslušal. Brazogovina od udarca čez čelo se je komisarju zrasla, vendar so bili robovi rane še vedno svetlo rdeči in mlada koža napeta.
Zakaj bi mu Wolf omogočil beg? To je bilo ključno vprašanje. In kakšno nalogo ima pri vsem tem Nac? Iz vsega, kar je bil zvedel od Ane in vosovcev, si je Blisk že očrtal podoben majorja Wolfa. Nevarno orožje, za katero več, da obstaja, pa ne poznaš vseh njegovih lastnosti in učinkov. Zavedel se je, da delo tega človeka usmerjajo zamotani in daljnosežni mehanizmi, ki jih VOS še ne razume in še ne zna razvozlati. Zdal je še sam zapleten v to pošastno igro, ki se odigrava v popolni temi ali včasih izjemoma za megleno tando.
«Ali mi vsaj ti verjameš, Blisk, in mi še zaupaš?» je z malone obupanim glasom dejal Gorazd in se zagledal v ostri obrob mladega obveščevalca, čigar strokovna izobrazba so bili kriminalni roman, praksa pa ljubljanski VOS in zdrav, hladen razum.
«To ti dosti ne pomaga, če ti jaz verjamem. Jaz ne odločam. Tisti, od katerih si najbolj odvisen, pa imajo tvojo priporočilo za pravilico. Tega ti ne bi smel povedati, pa naj ti bo v znak zaupanja, da se boš vedel ravnati. Slej ali prej mora priti na dan, kako je s tabo. Nisi edini, ki je pobegnil iz nemških rok. Nič ti ne morejo brez dokazov. Zame je verjetno, da skuša Wolf utvariti videz, da nam je naklonjen. Tudi v naših vrstah ima še nekaj zagovornikov. Če naj bi se s takšnimi potezami zavaroval, sem prepričan, da bi spustil pet komunistov in ne samo enega.»
S to domnevo se je Blisk zadovoljil in se poslovil od Gorazda. Zamisljen je gledal za njim, ko se je oddaljeval med doli, dokler ni izginil. Slutil je njegovo neizbežno tragično usodo, a ni vedel, kako bi mu pomagal. Zavil je na stezo in se napotil na štab divizije.
Generala Novljana, podpolkovnika Lazarja in Pemca je dobil v staji na robu gozda, ob ognju. Brigade so bile že nared za pohod in so se odpravljale na izhodiščne položaje. Iz nizkih

NAJHUŠJA NESREČA V LADJEDELNICI «3. MAJA» NA REKI

TRINAJST MRTVIH IN DVA POGREŠANA ZARADI EKSPLOZIJE NA ŠVEDSKI LADJI «RAGNA GORTON»

Siloviti požar, ki je hudo poškodoval ladjo, je nastal v strojnici - Večurni boj gasilskih skupin in pristaniških delavcev proti zubljem - Poputnišjem dan žalosti v reški občini

REKA, 17. — Danes zjutraj okoli 8. ure je izbruhnil hud požar na ladji «Ragna Gorton», ki so jo v reški ladjedelnici «3. maja» gradili za neko švedsko družbo.

Na kraj požara so takoj prihiteli reški gasilci, ki so s pomočjo ladjedelniških delavcev in treh vlačilcev reške luke pogasili požar po večurnem delu. Vzroki požara, ki je verjetno izbruhnil v strojnem oddelku, še niso znani.

Pri požaru je izgubilo življenje najmanj 13 delavcev, mogoče pa bo še več smrtnih žrtev se narisalo, ker pogrešajo še dva delavca. Osem delavcev so prepeljali v reško bolnišnico, kjer se bodo zdravili dalj časa, zaradi hudih opeklin, vendar niso v življenjski nevarnosti.

Okoli 8. ure zjutraj je prišlo na dograjeno ladjo do eksplozije, takoj nato pa je izbruhnil požar, ki se je iz strojnega oddelka hitro razširil na palubo. Reševalne skupine se dosti časa niso mogle približati ladji, ker je razbujen železje izžarevalo toploto daleč naokrog. Ko so končno lahko stopile na ladjo, so našle 13 ožganih trupel, dva delavca pa še pogrešajo.

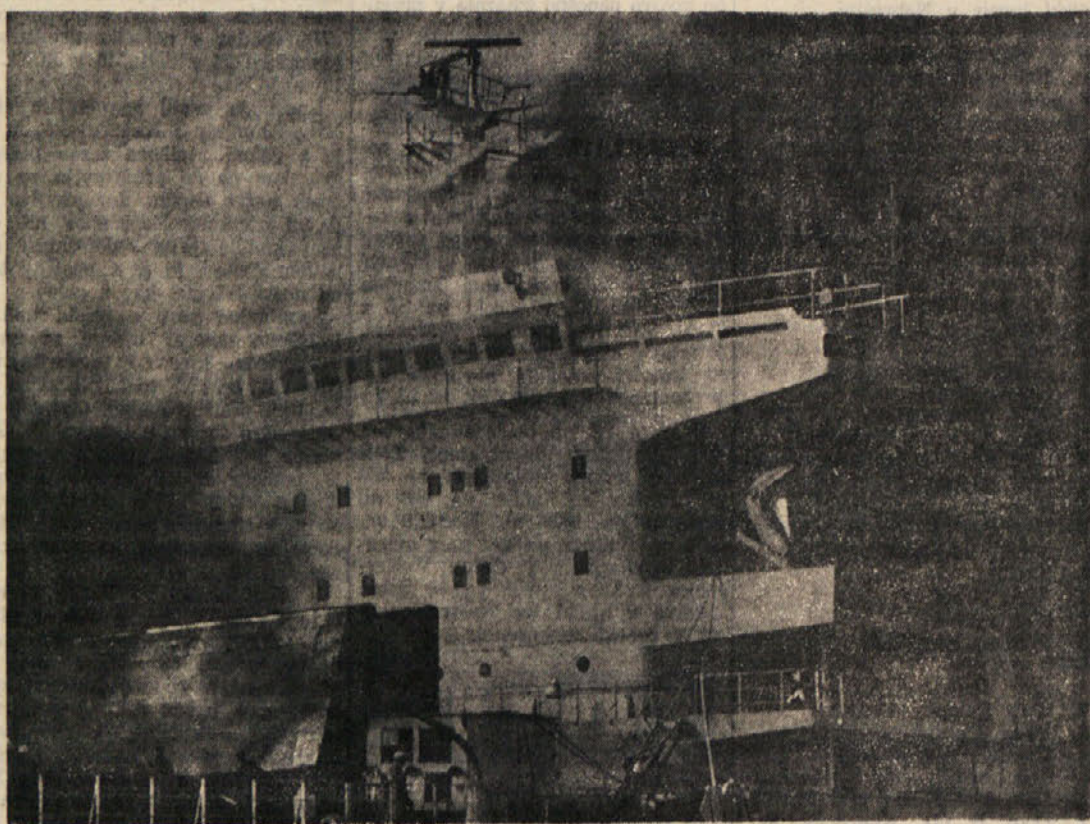
To je največja nesreča na delu, ki se je pripetila v ladjedelnici «3. maja» na Reki. Sodna oblast je uveljavila preiskavo, katero je poverila sodniku okrožnega sodišča na Reki.

V seznamu umrlih in pogrešanih so naslednji: Ivan Flego, Miko Blomša, Marjan Turković, Djoko Radić, Bruno Benussi, Vlado Vraković, Ivan Gorlić, Mate Misić, Stojan Sarajlić, Stjepan Fadijević, Djuro Pečanti, Pero Jakovljević, Georgije Atanasov, Slavko Bozalović, Predrag Letić.

«Ragna Gorton» je največja ladja, ki so jo dogradili v reški ladjedelnici «3. maja». Njena nosilnost je 68.500 ton, zgradili sta jo po naročilu švedske družbe «Rederiakt Tiesbolaget Gulfa». Jutri bi morali tehniški izvesti generalno preizkušnjo ladje, nato pa bi jo morali odpeljati v italijansko pristanišče Taranto, kjer bi jo morali 26. t. m. izročiti naročniku. V reški ladjedelnici «3. maja» so dogradili tudi ladijske motorje s silo 17.400 konjskih sil. Požar je povzročil veliko materialno škodo na ladji, ki je vredna 7 milijonov dolarjev. Do sedaj niso še ugotovili očitne škode. Podrobnosti o vzrokih požara niso še znane.

Na sestanku društveno - političnih reških organizacij, kjer so bili tudi predstavniki ladjedelnice «3. maja» in drugih sodeleujočih podjetij, so ugotovili, da je v požaru na ladji «Ragna Gorton» izgubilo življenje najmanj 13 delavcev. Zaradi težke izgube so ponedeljek 20. septembra proglasili za dan žalosti v reški občini. Istega dne bo tudi komemorativno zasedanje reške občinske skupščine, delavskega kolektiva ladjedelnice «3. maja» in delavskih kolektivov podjetij Vulkan in Turčič z Reke ter Tekola iz Maribora, ki sodelujejo z reško ladjedelnico.

V. Tavčar

«Ragna Gorton» v plamenih

Razgibana diskusija etnografov na 18. zveznem kongresu v Bovcu

BOVEC, 17. — Danes se je končal 18. kongres jugoslovanskih folkloristov, ki je bil ta teden v Bovcu. Priznati je treba, da je kongres potekal v najlepšem redu in da je organizator, Slovensko etnografsko društvo, res vreden vse pohvale.

Na večeršnjem tretjem dnevu dela, je kongres zjutraj nadaljeval z rednim prebiranjem referatov. Katerim je kot običajno sledila diskusija. Predsedoval je B. Ristovski in Skopja, na sponoru pa so bili kar trije referati makedonskih etnografov. V. Antikova je govorila o limotrofnih posebnostih znanstvenih običajev in pesmi Vlahov in Albanov v vasi Dolina Belica-Struško, S. Mladenović o prebujanju krščanskih verskih navad med albanskega naseljenca v okolici Kumanovega, G. Gorgijev pa o makedonskih ljudskih pesmih na tromeji med Srbijo in Bolgarijo.

R. Trebješanić iz Beograda je govoril o južnomoravskih primerih sejitve literarnofolklornih motivov večjezičnega izvora. J. Dupuža o prenasanju in vplivih ljudskih iger iz drugih področij na igre iz Bosne

in Hercegovine, in N. Ritić je imel tudi za nas zanimiv referat o stanju dvojezičnosti pri gradiščanskih Hrvatih, medtem ko je Z. Šimunović prikazala skupne značilnosti v ljudskem stavbarstvu severozahodne Hrvatske in vzhodne Slovenije. Razgibana diskusija, ki je referatom sledila, se je dotaknila tako specifičnih etnoloških problemov, ki so jih referati obravnavali kot tudi splošnejših problemov, pri čemer je šlo predvsem za razlike med regionalnimi in nacionalnimi prvinami, ker so nekateri, ne povsem brez sovinskih potočkov, pripisovali pretiran pomen nacionalnim značilnostim.

Popoldne je bil na programu izlet v okolico Bovca, ki je po potanku v Logu pod Mangartom in v Kluzah dosegel svoj vrhunec v pravkar urejenem trenatarskem muzeju. Tu so se kongresisti razvili ob zanimivih eksponatih ter ob kozarčkah domačega žganja. Prisrčno jih je pozdravil v verzih briški pesnik Ludvik Zoržut.

Danes pa je bilo na sponoru še branje zadnjih referatov. Kot prvi

je V. Vodušek govoril o slovenski ljudski glasbi ob dotiku s kulturnimi sosednjimi narodi. Nato je D. Antonijević govoril o ljudski ustvarjalnosti na limotrofnem področju Djerpada, M. Iljinova o ljudskih igrah v Vojvodini, referat bol teoretskega značaja pa je imel Nedeljković. Sledila je naprej diskusija o referatih, nato pa še prosta diskusija.

V popoldanskih urah je bila v Bovcu še redna letna skupščina Zveze združenih folkloristov Jugoslavije. V razburljivi diskusiji se je pokazalo, da zvezo zuli po vsem finančnem problemu s katerimi se morajo spoprijemati njene publikacije. Sprejet je bil sklep, da se ustanovi komisija za spremembo statuta zveze, za predsednika zveze pa je bil izvoljen Makedonec Ristovski.

Pred odhodom domov so organizatorji priredili vsem udeležencem nastop ljudskih pevskih zborov iz področja kjer se je kongres odvijal. Tako so zvečer nastopile pevke iz Osinja v Režiji, citravci iz Bile in Učje, prepevali pa so tudi fantje iz Cel na Koroškem. Na vrsto je prišel tudi harmonikar z Jesenice.

ZIVA GRUDEN

SREČANJE NA SUTJESKI

(Nadaljevanje s 4. strani)

ko na Sutjeski. Kot edini je preživljal pokol ranjenecv tistega dela partizanske bolnišnice, do katerega so prodrli Nemci. Ponovno ranjen je taval po bojišču, dokler ni naletel na tovariša, ki je izgubil obe nogi. Slep Slavko si je oprtal na hrbet tovariša brez nog in tako sta se odpravila na pot. Eden je imel noge, drugi oči in tako jima je nekako uspelo, da sta se le pretolčila iz zagate, iz težav. Sedaj je Miloš skušal Slavku opogoditi svoje oči.

General-polkovnik Mirko Jovanović se je vrnil s sprehoda in pripoveduje: Zjutraj se je bil odpravil v bližnje hribe. Bil je v civilu. Hotel je obiskati kraje, koder se je pred tolikimi leti, v peti ofenzivi boril. Naletel je na vod vojakov, ki so še prejšnji večer delali pri spomeniku. Imeli so s seboj le suho hrano. General jim je rekel, da to ni kdove kako prijetno, posebno ko je znano, da dva meseca živijo v neurejenih razmerah. «Eh, kaj pa vi civilisti sploh veste,» mu je v odgovor vrnil neki vojak. Ko pa se je general predstavil, so se vsi vojaki postavili v pozor in eden od njih je rekel: «Tovariš general, bila je tu nekoč vojska, ki je jedla listje in je vendar zmagal!»

Presrečni kipar Zivković, ki je napravil spomenik, je ves čas tekal okoli njega in ponavljal: «Vojaki so storili nemogoče stvari. Vso čast.»

Polkovnik Desimir Nikolić se je ponovno začel smehljati. Le nekaj trenutkov pred prihodom Tita je pred spomenikom rekel: «Sedaj vam bom povedal to, kar mi je general Jldijević naročil večera, da namreč povem, kaj si mislimo po izrazu, da Sutjeska živi. Vi sedaj verjetno mislite po starem: vojska je vojska, če ji ukazemo napravi. Bodite brez skrbi, če bi bili samo ukazovali, bi bili vojaki delali, vendar pa bi ne bili storili toliko kot so.»

DUSAN SEKULIĆ
«Ilustrirana Politika»,
Beograd

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanke; 20.30 Glasbena oddaja; 21.00 Pizz; 21.00 Dnevnik; 21.10 Francoski komični film; Zgodbe brez besed; 21.40 Evrovizijski prenos evropskega košarskega prvenstva.

SOCIALNI PROBLEMI ZAVAROVANJA, KI SE PRILAGAJAJO ŽIVLJENJSKIM STROŠKOM

«Prilagodljive» police za življenjsko zavarovanje omogočajo odstranjevati škodljive posledice drseče inflacije. Če se vrednost denarja zmanjša za eno stopnico, se vrednost police dvigne in ponovno vzpostavi ravnotežje. Na tak način se vrednost zavarovanj vsot ohrani v času.

Osnovni pogoj za to, da bi začeli lep, včer dan, je, da smo dobro prespali noč. Za dobro spanje pa je s svoje strani potrebna udobna postelja, mien kraj, predvsem pa to, da nas ne mučijo nevesne ali vznemirljive misli. Poslednji pogoj je najtežji, kajti razumu ne moremo preprečiti, kolikor se ne začemo k umetnemu učinku zdravlja, da se ne bi poglobljali v bodočnost, da ne bi začeli postavljati najrazličnejših hipotez. Sovražnik našega počitka je veznik čee: kaj bo, čee se bo zgodilo ali ono?

So ljudje, ki so na svoj način srečni, ker morejo živeti, kot se temu reče, iz dneva v dan. Sloviti Veliki Conde je prešel v zgodovino, ker je mirno prespal noč pred bitko pri Rocroju. In vse mu je šlo po sreči, kajti naslednjega dne se je cesarska vojska napadeno razvratila in je bila potolčena. Toda en primer še ni pravilo. Normalen človek, ki ima v sebi dovolj čuta odgovornosti, nerad tvega in skuša raje vnaprej poskrbeti za bodočnost. Najbolj čudovite stvari, kar jih je ustvaril človeški razum, pričajo o neprestanih naporih, kako preprečiti nevesne stvari, če pa so to neizbežne, kako zmanjšati njihove zle posledice.

Življenjsko zavarovanje je ena izmed tovrstnih zamisli, ena tovrstnih idej. Bolj kot naložbo svojih prihrankov si moremo to zamisliti kot pridobitev, kot zagotovitev določenih uslug, uslug, ki se izražajo v mirnem spanju in to v smislu, da nam jamči spoštovanje, podobno kot nam dajo tujci zagotovilo varnost nočni tujač zagotavlja varnost pred tatovi, zdravnikov echeck-up, hipoteke pred nelikvidnostjo državnika. Ko se zavarujemo, kupimo tudi pravico do mirnega spanja.

Proučevanja izvedencev so na tem področju pripravila celo vrsto oblik, formul, ki so zamisljene v skladu s posebnimi težavami ali potrebami posameznika. Kdor se čuti gotovega, da bo v določenem številu let mogel zagotoviti družini trdno premoženjsko osnovo, se bo skušal zavarovati proti eni sami nevarnosti: za primer prezgodnje smrti. Izbral bo pogodbo, ki ga bo štela le v tem primeru in se bo odpovedal slehernim koristim, če do tega ne bo prišlo. Drugi, ki so manj naklonjeni aramatičnim preavicevanjem, bodo raje izbrali mešano komotnacio — ena polovica bo namenjena varčevanju, druga pa stavila — in sklenili, da bo zavarovani kapital pripadel dedičem, v primeru, če ostanejo živi, pa njim samim. In, končno, spet drugi, ki verujejo, da bodo do čakali lepo starost in ki jih hkrati ne tarejo družinske skrbi, si bodo ali za takoj ali za določeno starost priskrbeli življenjsko rento, dosmrtno pokojnino. Vrsta zavarovalnih možnosti je dovolj obsežna, da se proti sleherni nevarnosti za ustrezno zagotovilo. In tudi po primerni ceni. Prav koristno bo, da si damo vse te možnosti obratno.

Kljub vsemu temu pa se najdejo ljudje, ki menijo, da se dobi svet dovolj razvit in naklonjen napredku, da se nam ni bati za bodočnost. To počno ljudje zato, da bi si ohranili vedro razpoloženje in da bi jim ne bilo treba žrtvovati. Bo že družba, prevajajo, poskrbela za socialno varnost otrok in starcev. Toda, kolikor je dano vedeti, pa do danes še ni družbenega sistema, vključujoč sem tiste, v katerih je kolektivno vodenje gospodarstva v veliki meri nadomestilo tudi vodenje družinskega proračuna, ki bi bil sposoben zagotoviti zadovoljstvo državnemu zavarovanju. Na Češko slovaškem je zadevi strokovnjak Josef Liska, potem ko je napravil vse potrebne račune in proučil vse državne možnosti ter tudi razpoloženje ljudi, prišel do sklepa, da bo najmanj še za eno generacijo tako imenovani «nacionalni dohodek», to se pravi letni dotok bogastva, nezadosten, da bi mogel kriti potrebe celotnega zavarovanja. Iz tega je izvel logičen sklep, da bo koristno za davčnimi olajšavami in drugimi pobudami spodbujati zavarovanja posameznikov.

Žal so razlogi lahkomišelnosti in nepredvidnih ljudi dobili določeno oporo v kronični nestalnosti vrednosti valut. Čemu — se ugovarja — zavarovati zase in za dediče določeno vsoto oziroma določeno življenjsko rento, če ne vemo, koliko bo čez pet, čez deset, čez dvajset let denar veljal? Dejstvo, da je monetar-

na slabokrvnost svetoven pojav, je bolj slaba tolažba. Ni namreč možno, najti vzrok tega vse-sposobnega hiranja. Inflacija še ni zadostna razlaga, pač pa je le drugo ime, ki ga damo isti stvari. Na nekem zasedanju slovitih zahodnih gospodarstvenikov, ki so se sredi aprila sestali v Bologni, da bi raziskali razloge in bistvo tega zla, so prišli do žalostnega zaključka, da niso mogli priti do ustreznega sklepa, razen od tistega, da so se ideje še bolj zamotale.

V takšnih razmerah se sposobnost predvidevanja, za tistega, ki je navajen poskrbeti za lastno varnost, še bolj zaplete. Lastna osebnostna tveganja se ne morejo več smatrati ločeno, za vsakega posameznika zase, pač pa v okviru splošnega rizika, ki grozi vsem zaradi neprestane erozije vrednosti denarja. Bolj nazorno se to kaže tako, kot če bi tekli po palubi ladje: nevarnosti, da se nekeje spotaknemo, se pridružuje še nevarnost, ki izhaja iz obojestranskega zibanja ladje. Tako moramo svojo previdnost podvojiti.

In prav to se je doseglo s tem, ko so bile zamisljene zavarovalne police s klavzulo o prilagajanju življenjskim stroškom. Gre v tem primeru za nekakšno zavarovanje v zavarovanju. V zavarovalni pogodbi se namreč klient ne pogodi le za to, da mu bo izplačan določen kapital, oziroma določena rent, pač pa tudi za to, da se mu bo postopno večalo eno in drugo, kapital in renta, in to v razmerju z izgubljanjem vrednosti denarja.

Če hočemo ponovno uporabiti prejšnji primer: ladja se opremi s stabilizatorjem, ki naj neutralizira učinek valov. Ekonomisti, v Italiji in v tujini, ocenjujejo kot normalno tisto inflacijo, ki se kreta okoli 3 odstotka na leto. S tem ni rečeno, da jo odobravajo in cenijo. Pravijo le, da je ta raven, zaradi vrste le, da je bilo rečeno, nezadostno identificiran h razlogov, neizbežna v gospodarskih sistemih v naglem razvoju. Ta korak, pa čeprav gra za korak nazaj, je ubrala tudi lira v dobi od 1948 do 1968, ko je bila oblika zavarovalne police s prilagajanjem zamisljena in uveljavljena. Do 3 odstotka letnega zmanjšanja monetarne vrednosti si zavarovaneec ne sme delati skrbi. Vrednost denarja stopi za stopnico nižje, njegova pogodba pa za stopnico višje in ravnotežje se ponovno uravnava. Njegov kapital torej ohrani isto vrednost. Vrhu tega deluje ta stroj v poprečju: če v letu dni inflacija doseže 4 odstotke, se v naslednjem letu gospodarstvo spometaje in okrne vrednost denarja le za 2 odstotka, tako da pride do kompenzacije: štirim namreč pristojejo dva in dobimo šest; teh šest nato delimo z dvehma in dobimo tiste tri, ki jih krije super-zavarovanje.

Možna sta dva ugovora. Kaj se zgodi, če se razvrednotenje dogne čez tri odstotke za daljšo dobo? In kaj se zgodi, če denar trdno ohrani svojo vrednost? V prvem primeru — se gre več za drsečo, pač pa za odkrito in jasno inflacijo — zavarovancu ne preostane drugega, kot da se obrne na zavarovalno podjetje in zahteva za tisti del kapitala, ki ni pokrit s prilagodljivostjo, povečanje kapitala oziroma rente, kot je določeno v polici. V nasprotnem, žal izključno teoretičnem primeru, pa bo zavarovaneec lahko imel v dobrem pri zavarovalnem podjetju terjatev, ki bo povečala njegove «dohodke» za 1,50 odstotka.

Obnašanja valute od leta do leta ne ocenjuje zavarovalni zavezanec, pa to del. Neutralni sodnik ostrdnji statistični zavezanec, kateremu so javne oblasti poverile nalogo, da vrši vlogo beležnika življenjskih stroškov ter da od časa do časa meri, za koliko se je znižala kupna moč denarja. In zavarovalna policia se avtomatično prilagaja temu.

V naši dobi monetarnih ujm si zares niso mogli izmisliti kaj več in boljsega. Gospodarstveniki si ne morejo izmisliti, ne morejo najti nekega zdravila proti inflaciji. Zavarovalna tehnika le zmanjšuje njene škodljive posledice. To prav gotovo ni malo. Kdor si želi mirnega spanja, ve, kaj mu je storiti, ko zaljamec sebi varno starost, dedičem pa gotov kapital v vrednosti od 5 do 75 milijonov (to so meje police s prilagodljivostjo). Ta oblika zavarovanja se aplicira tudi pri kolektivnih zavarovanjih, ki nadomeščajo odvajanja v skladu za odpravnino.

Novost zavarovanja s prilagodljivostjo morda ne bo ugajala vsem. Nepredvidni ljudje bodo s tem izgubili en izgovor za opravečevanje svojega početja. Izprazniti si bodo morali vest. To pa ni prijetno.

Cesare Zappulli

ZA TISTEGA, KI VE, KAJ JE NAJBOLJE...

...polica **INA**
ki se prilagaja življenjskim stroškom

Informacije, nasveti in pomoč
pri 4330 agencijah INA,
ki jih nahajamo po vsej Italiji

ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI